

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

11 Şubat 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, son toplantıdan bu yana gerek bölgemizi gerek dünya siyasetini etkileyen önemli gelişmelere, Komisyonun parlamenter diplomasi alanındaki faaliyetlerine, 28'inci Yasama Döneminde Komisyona havale edilen ve Komisyonun bugünkü gündeminde yer alan kanun tekliflerine, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba ile İstanbul Milletvekili Hasan Karal'a hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ve TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi kapsamında görüşülecek kanun tekliflerinin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, Dışişleri Bakan Yardımcısı Nuh Yılmaz'a, büyükelçilere, tüm kurum temsilcilerine ve Komisyon üyelerine katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve kabul edilen kanun tekliflerine ilişkin muhalefet şerhlerine ilişkin açıklaması

III.- SEÇİMLER

1.- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonu üye seçimi

IV.- KARARLAR

1.- Dışişleri Bakanlığı tarafından Filistin ve Suriye'de yaşanan gelişmeler hakkında Komisyonun bilgilendirilmesine ve bu kapsamda, tekliflere ilişkin görüşmelerin tamamlanmasından sonra bilgilendirme sunumunun bugünkü Komisyon gündemine eklenmesine ilişkin karar

2.- Dışişleri Bakan Yardımcısı Nuh Yılmaz'ın Komisyonu bilgilendirmesinin TBMM İçtüzüğü'nün 32'nci maddesi uyarınca kapalı oturumda yapılmasına ilişkin karar

3.- Kapalı oturum kararının kaldırılmasına ve açık toplantı düzenine geçilmesine ilişkin karar

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1614), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 47 nci Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 21 inci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 4/9/2021 Tarihli ve GA21/442 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1615)

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/26)

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1616), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Medya Forumu Tüzüğü ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1654)

VI.- KAPALI OTURUMLAR

A) Kapalı Oturumlar

1.- İkinci Oturum kapalı

11 Şubat 2025 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.24

BAŞKAN: Fuat OKTAY (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa CANBEY (Balıkesir)

SÖZCÜ: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

KÂTİP: Derya BAKBAK (Gaziantep)

----- 0 -----

BAŞKAN FUAT OKTAY - Dışişleri Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Değerli Bakan Yardımcımız, kamu kurumlarının saygıdeğer temsilcileri, basınımızın güzide temsilcileri, çok değerli katılımcılar; Dışişleri Komisyonunun 28'inci Yasama Dönemi 14'üncü Toplantısını açıyorum.

Toplantı yetersayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, son toplantıdan bu yana gerek bölgemizi gerek dünya siyasetini etkileyen önemli gelişmelere, Komisyonun parlamenter diplomasi alanındaki faaliyetlerine, 28'inci Yasama Döneminde Komisyona havale edilen ve Komisyonun bugünkü gündeminde yer alan kanun tekliflerine, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba ile İstanbul Milletvekili Hasan Karal'a hoş geldiniz dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yine, müsaadelerinizle, ben birkaç hususta görüşlerimi paylaşmak isterim, akabinde de gündemimize geçeceğiz.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli katılımcılar; gündemimize geçmeden önce birkaç husustaki görüşlerimizi paylaşmak isterim: Yine, son toplantımızdan bu yana gerek bölgemizi gerek dünya siyasetini etkileyen önemli gelişmelerin cereyan ettiğine hep birlikte şahitlik ediyoruz. 29 Ocak 2025 tarihinde Suriye Geçici Hükümetinin Devlet Başkanı olarak ilan edilen Ahmet Şara bu statüsüyle geçtiğimiz hafta Sayın Cumhurbaşkanımızın davetlisi olarak ülkemizi ziyaret etti. Görüşmelerde, başta DEAŞ ve ülkenin kuzeydoğusunu işgal eden PKK ve bağlantılı kuruluşlarla mücadele olmak üzere Suriye'nin ve ülkemizin güvenliğini ilgilendiren konular ile Suriye'nin istikrarı ve yeniden inşası hususları ele alındı. Tüm bu konularda yeni Suriye yönetimiyle önemli ölçüde mutabık olduğumuz görüldü. PKK-PYD ve YPG, SDG gibi uzantılarının Suriye'den temizlenmesi hususunda tam mutabakat sağlandığını biliyoruz. Ülkemiz dün olduğu gibi bugün de Suriye'deki gelişmeleri yakından takip etmekte ve Suriye halkına verdiği desteği sürdürmektedir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, 19 Ocak tarihinde Gazze'de geçici ateşkesin ilanı sonrasında başlayan gelişmeyi kalıcı bir ateşkesin temini, Gazze'ye yönelik insani yardımların kesintisiz ve zamanlıca ulaştırılması ve Gazze'nin yeniden inşasını takip etmesi arzumuzdur ancak tüm bunlardan da önemlisi, Birleşmiş Milletler kararları doğrultusunda, 1967 sınırlarında başkenti Doğu Kudüs olan, tam bağımsız, egemen ve coğrafi bütünlüğü haiz bir Filistin devletini içeren 2 devletli çözümün nihai ve kalıcı barışı sağlayacağına olan inancımız ve kararlılığımızdır.

Öte yandan, İsrail'in Suriye'deki işgalci eylemlerine ilaveten Batı Şeria'da son dönemde gerçekleştirmekte olduğu saldırılarsa ciddi bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir.

20 Ocak 2025 tarihinde yemin ederek göreve başlayan ABD Başkanı Trump'ın Gazze konusu başta olmak üzere, uluslararası barış ve istikrarı tehdit eden söylemlerine yine hep birlikte şahit oluyoruz. Geçtiğimiz hafta İsrail'in eli kanlı Başbakanı Netanyahu'nun Washington'u ziyareti sırasında Filistinlilerin Gazze'den sürülmesine dair Trump'ın dile getirdiği hususlar asla kabul edilemez. Uluslararası hukuku yerle bir eden, Filistin halkının etnik temizliğine ve tehcirine yol açacak bu tür önerilerin hiçbir şekilde kabulü mümkün değildir. ABD Başkanının söz konusu önerilerinden bir an önce vazgeçmesini diliyoruz.

Bugün bir önergyle gündemimize ekleyerek gerek Suriye'deki gerek Filistin'deki gelişmeleri ele almak üzere Dışişleri Bakanlığımızdan Değerli Bakan Yardımcısı Sayın Nuh Yılmaz'dan ayrıca detaylı bir brifing alacağız.

Diğer taraftan, ülkemizin hemen kuzeyinde, Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasındaki savaş durumu hâlen devam etmektedir; buradaki gelişmeleri de yakından izliyoruz.

Değerli katılımcılar, her zaman çok önem verdiğimiz parlamenter diplomasi alanındaki faaliyetlerimizi Komisyon olarak sürdürmeye devam ediyoruz.

Bir önceki toplantımızdan itibaren yaptığımız faaliyetlere de şöyle kısaca yine değinmek isterim: 18 Ocak 2025 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı olarak bir komisyon üyemizin ve önceki dönem Dışişleri Bakanımızın da katıldığı Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsü tarafından İstanbul'da düzenlenen Türkiye-Yunanistan diyaloguna ilişkin yuvarlak masa toplantısına iştirak ederek ülkemizin Akdeniz ve Ege'de sorunların diyalogla çözülmesine ilişkin politikalarını dile getirme fırsatı buldum. 27-29 Ocak 2025 tarihlerinde Dışişleri Komisyonu heyeti olarak Kuzey Makedonya'nın başkenti Üsküp'ü ziyaret ettik. Burada Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Meclis Başkanı ve Dışişleri Komisyonu Başkanıyla görüşmeler gerçekleştirdik. Dışişleri Bakanının rahatsızlığı dolayısıyla kendisiyle informal bir görüşme gerçekleştirdik sonrasında. Ayrıca Kuzey Makedonya'daki Türk kökenli siyasetçilerle ve ülkede faaliyet gösteren kuruluşlarımızın temsilcileriyle de bir araya geldik. Üsküp civarında dağlık bölgedeki bir Türk köyünü ve ilköğretim okulunu da ziyaret ettik.

2 Şubat 2025 günü Karadağ Parlamentosu Karadağ-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Nada Lakovic ve heyetiyle Gazi Meclisimizde bir görüşme gerçekleştirdik. Karadağ'la olan son derece olumlu ilişkilerimizi daha da güçlendirmek, geliştirmek için atılabilecek adımları değerlendirdik. 2 Şubat 2025 günü ayrıca Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi AGİTPA Başkanı Sayın Pia Kauma ve heyetiyle yine Gazi Meclisimizde bir görüşme gerçekleştirdik. Başta DEAŞ, PKK ve FETÖ olmak üzere Avrupa da dâhil tüm uluslararası sistemin güvenliğine tehdit oluşturan terör örgütleri ve değişik isimler altındaki yapılanmalarıyla mücadelenin önemini vurguladık. Ukrayna-Rusya savaşının sonlandırılması hususu ile Suriye ve Filistin'deki gelişmeleri, Azerbaycan-Ermenistan arasındaki barış anlaşması görüşmelerinde geline durumu, Gürcistan'daki gelişmeleri ele alarak ülkemizin bu konulardaki görüşlerini dile getirdik ve karşılıklı görüş teatisinde bulunduk.

Son toplantımızdan bu yana, yine, ayrıca 31 Ocak 2025 tarihinde Umman Sultanlığı'nın Ankara Büyükelçisi Al Jahwari'yi ve 6 Şubat 2025 tarihinde de Hırvatistan'ın Ankara Büyükelçisi Cvitanovic'i kabul ederek ikili ilişkilerimiz, bölgesel ve uluslararası gelişmeler hakkında görüş alışverişinde bulunduk.

Önümüzdeki dönemde de parlamenter diplomasi faaliyetlerimize yoğun bir şekilde devam edeceğiz. Bu bağlamda, daha önceki toplantılarımızda da bahsettiğim üzere, Türk devletleri arasında parlamenter diplomasi boyutunda iş birliğini artırmayı teminen önümüzdeki hafta 18-19 Şubat 2025 tarihlerinde Türk Devletleri Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Başkanları ve üyelerinin de katılacağı bir toplantıyı İstanbul'da gerçekleştireceğiz.

Değerli arkadaşlar, 28'inci Yasama Döneminde Komisyonumuza esas olarak havale edilen toplam kanun teklifi sayısı 142, Komisyonumuzda hâlen bekleyen teklif sayısı 39'dur. Bugün bunlardan 5 kanun teklifini daha siz Değerli Komisyon üyelerimizin değerlendirmesine sunacağız. Bu anlaşmalardan ikisi, Filistin Devleti'yle imzalanan anlaşmalardır. Birincisi, yatırımların karşılıklı

teşviki ve korunmasına ilişkin; ikincisi, çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasıdır. Bu anlaşmalardan birincisiyle Filistin'e en çok gözetilen ulus statüsü tanınmaktadır.

Ben tekrar toplantımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum ve gündemimize geçiyorum.
Basın mensuplarımıza da teşekkür ediyorum.

III.- SEÇİMLER

1.- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonu üye seçimi

BAŞKAN FUAT OKTAY - Komisyonumuzda boş bulunan üyelikle ilgili başlamak istiyorum. Burada Genel Kurulun 28/1/2025 tarihli 49'uncu Birleşiminde İYİ Parti Grubu kontenjanından Ankara Milletvekili Ahmet Eşref Fakıbaba ve Genel Kurulun 30/1/2025 tarihli 51'inci Birleşiminde YENİ YOL Partisi kontenjanından İstanbul Milletvekili Hasan Karal seçilmişlerdir. Sayın Fakıbaba'ya ve Sayın Karal'a hoş geldiniz diyor ve yeni görevlerinde başarılar diliyoruz.

Dışişleri Komisyonu bünyesinde kurulan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Alt Komisyonunda YENİ YOL Partisinin İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın temsil edeceği bilgisi yine 5/2/2025 tarihli yazıyla, İYİ Partiden boşalan üyelik için Muğla Milletvekili Metin Ergun'un belirlendiği bilgisi 11/2/2025 tarihli yazıyla Başkanlığımıza iletilmiştir.

Bahse konu değişiklikleri Komisyonumuzun onayına sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Bu sonuca göre, alt komisyon üyeliğine seçilen Sayın Karal'a ve Sayın Ergun'a yeni görevinde başarılar diliyorum.

IV.- KARARLAR

1.- Dışişleri Bakanlığı tarafından Filistin ve Suriye'de yaşanan gelişmeler hakkında Komisyonun bilgilendirilmesine ve bu kapsamda, tekliflere ilişkin görüşmelerin tamamlanmasından sonra bilgilendirme sunumunun bugünkü Komisyon gündemine eklenmesine ilişkin karar

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bu açıklamaların sonrasında da yine gündemimize geçmek istiyorum.

Bununla ilgili gündeme ilişkin bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

Dışişleri Bakanlığı tarafından "Filistin ve Suriye'de Yaşanan Gelişmeler" hakkında Komisyonumuzun bilgilendirilmesi ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu kapsamda, tekliflere ilişkin görüşmelerin tamamlanmasından sonra bilgilendirme sunumunun bugünkü Komisyon gündemine eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Canbey

Balıkesir

Gerekçe:

Önergeyle Komisyon gündemine Dışişleri Bakan Yardımcısının yapacağı bilgilendirme sunumunun eklenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dolayısıyla bugünkü gündemimize Dışişleri Bakan Yardımcımız tarafından verilecek brifing konusunu eklemiş bulunuyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ve TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi kapsamında görüşülecek kanun tekliflerinin görüşülme usulüne ilişkin açıklaması

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bugünkü gündemimizde bu eklenen maddeyle birlikte 5 teklif ve 6 madde bulunmakta toplamda. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi kapsamında 2 teklif yer almaktadır. Söz konusu anlaşmalar 27'nci Yasama Döneminde Komisyonumuzda kabul edilmiş ve muhalefet şerhi verilerek rapora bağlanmıştır. Bahse konu anlaşmalar Genel Kurul gündemine girmiş ancak seçim süreci nedeniyle görüşülemeyerek kadük kalmıştır.

Bugün ele alacağımız gündem maddeleri yine 6 Şubat 2025 Perşembe günü Türkiye Büyük Millet Meclisi uzantılı e-posta adreslerine gönderilmiş ve ayrıca dağıtılmıştır. Geçen dönem Komisyonunda kabul edilen ve muhalefet şerhi bulunan 2 kanun teklifi için İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun benimsenmesinin uygun olacağı kanaatindeyim. Bu kapsamda ilgili kanun tekliflerinin tümü üzerinde görüşme açarak görüşmelerimizi yapacağız. Ardından önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oya sunacağız.

(*)

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1614), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

BAŞKAN FUAT OKTAY - Gündemin 1'inci sırasında, İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/1614) esas numaralı Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26'nci ve 31'inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17'nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bahse konu teklif 27'nci Yasama Döneminde Komisyonunda görüşülerek rapora bağlanmış ancak görüşülmediğinden kadük kalmıştır. İstanbul Milletvekili Sayın Kurtulmuş tarafından 3/10/2023 tarihinde yenilenen teklif, 4/10/2023 tarihinde esas komisyon

olarak Dışışleri Komisyonuna, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmesi için sözü Dışışleri Bakan Yardımcısı Sayın Nuh Yılmaz'a veriyorum.
Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkan, Dışışleri Komisyonunun kıymetli üyeleri; Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu, İslam Kalkınma Bankasının bağlı bir kuruluşu olup İİT üye ülkelerinde özel sektörün geliştirilmesini desteklemektedir. Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun üye ülkeler arasında toplam 31 projeye en fazla proje desteği verdiği ülke Türkiye'dir ve projelerin toplam değeri 848 milyon Amerikan dolarına ulaşmaktadır. Bugün Komisyonunda görüşülecek olan anlaşma değişiklikleri, söz konusu kuruluşun idari işleyişinin daha etkin olabilmesi adına kurucu anlaşmasında Yönetim Kurulu toplantılarına İslam Kalkınma Bankası Başkanının yanı sıra görevlendireceği bir vekilin de başkanlık etmesine imkân sağlayan değişiklik önerilerini içermektedir. Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşması'ndaki söz konusu değişiklikler anılan kurumun 17'nci Genel Kurul toplantısında 18 Mayıs 2017 tarihinde kabul edilmiş, bilahare yürürlüğe girmiştir. Tarafı olduğumuz uluslararası anlaşmalarda yapılan değişikliklerin iç hukukumuzda aktarılması maksadıyla kanun değişikliği kanun taslağı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede, ülkemizin de Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun daha etkin ve verimli çalışmasını hedefleyen kurucu anlaşmanın 26'ncı ve 31'inci maddelerindeki değişiklikleri onaylamasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bu mülâhazalarla, Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşması'nın ilgili maddelerinin tadiline ilişkin olarak anılan kurumun genel kurulunda kabul edilen 18 Mayıs 2017 tarihli kararın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifinin kabulünü yüksek tensiplerinize saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Sorusu olan veya görüş bildirmek isteyen arkadaşımız varsa...

Buyurun lütfen Utku Bey.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan Yardımcısı, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan Yardımcısı ya da hazır olan bürokratlar hem İslam Kalkınma Bankası ve Türkiye hem de bahsettiğimiz bu Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu ve Türkiye bağlamında ne kadar iş yapılıyor, Türkiye bunun neresinde, daha iyisi nasıl olur, biraz bizi aydınlatırlarsa seviniriz.

Sağ olun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Müsaadenizle ilgili kurum temsilcisi arkadaşımızı cevaplayacak.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Sayın Başkanım, sayın vekillerim, değerli hazırun; Hazine ve Maliye Bakanlığı Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürüyüm.

Malumunuz olduğu üzere, İslam Kalkınma Bankasıyla yakın ilişkilerimizi sürdürüyoruz. Hâlihazırda ilk 10 sermayedar içerisindeyiz ve İslam Kalkınma Bankasıyla uygun koşullu kredilerle özellikle kalkınma odaklı projelerimize, reel sektör projelerimize destek almaya devam ediyoruz.

Bu kapsamda, İslam Kalkınma Bankasının Türkiye'de bir ofisi açılması planlandı ve açıldı. Hâlihazırda bir ofis aracılığıyla da ilişkilerimizi götürüyoruz. Bu çerçevede, yakın ilişkilerimiz devam ediyor. Hâlihazırda İslam Kalkınma Bankası grubumuzun ülkemize yönelik aktif portföyü yani ödemeleri başlamış, devam eden toplam 62 tane projesi var. Bunların toplam tutarı 2,8 milyar dolar, İslam Kalkınma Bankasının toplam portföy büyüklüğüne baktığımızda yüzde 20 civarında bir orana tekabül ediyor. Dolayısıyla, ilişkilerimiz bu anlamda olumlu seyrediyor Sayın Vekilim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Başka soru, görüş, önerisi olan?

Metin Bey, buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) - Bu projeler ağırlıklı hangi konularda?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Sayın Vekilim, çok çeşitli sektörlerde kredi sağlıyoruz. Örnek olarak, kalkınma bankalarımız aracılığıyla reel sektörün kalkınmasına destek veriyoruz, onun yanı sıra, yatırım projeleri kapsamında demir yolu projeleri olsun sağlık projeleri olsun deprem kapmasında yeniden yapılandırma projeleri olsun, bu alanlarda özellikle yoğunlaştık ve çalışmalarımıza devam ediyoruz. Yakın zamanda eğitim ve sağlık projeleri de ekstra olarak gündemimizde. Bunların ilgili görüşmelerini takip ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Toplam ne kadar kredi kullandırıldııyla alakalı elimizde bir veri var mı veya kaç projeye destek verildi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Tabii Sayın Bakanım. Şu anda, hâlihazırda, aktif portföyümüzde 62 proje var, toplam tutarı 2,8 milyar dolar.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ne kadarlık bir sürede bu?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Efendim, kuruluş yılından itibaren, 1975 yılından bu yana ülkemize yönelik faaliyetlere devam ediyor, 1975 yılından itibaren kalmış olan toplam portföy.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Peki, burada, diğer üye ülkelerle kıyasladığımızda Türkiye'nin kullandığı kredi veya yürüttüğü projeler boyutunda performansını nasıl görüyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Yüksek görüyor Sayın Başkanım. Şu açıdan...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yani veri var mı değerlendirebileceğimiz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Tabii efendim. Hâlihazırda toplam portföyün, aktif portföyün yüzde 20,6'sı Türkiye'ye tahsis edilmiş durumda. Türkiye'nin de sermaye payı yüzde 6,5 civarında. Dolayısıyla, verdiğimiz paranın üzerinde bir katkı sağlamış oluyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yüzde 6 sermaye payımız var, ne kadar yüzde kullanım?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - 20 yüzde.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yüzde 20 civarında değerlendiriyoruz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Evet Sayın

Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Geleceğe dönük bir şey var mı, perspektif nasıl?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Şöyle Sayın

Başkanım: Kendileriyle çok yeni bir anlaşma imzaladık, önümüzdeki üç yılda 6 milyar dolar tutarında bir kredi sağlamayı planlıyoruz efendim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Projelerde herhangi bir şey var mı, sektörel bazda daha böyle öncelikli alanlar?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Tabii efendim. İlk 2 projemiz şu anda Millî Eğitim Bakanlığında; deprem bölgelerinde okulların yeniden yapılandırılması noktasında bir çalışmamız var. Yine, İstanbul'da Valliğin altında devam eden, hastane ve okulların güçlendirilmesi projesi kapsamında çalışmalarımız devam ediyor.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bu, sadece kamunun değil, değil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Bu vermiş olduğum bilgiler tabii ki kamunun değil, özel sektöre de ayrıca zaten hâlihazırda kurmuş olduğumuz...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Özel sektör bunun ne kadar farkında yani buraya proje sunabileceği ve buradan faydalanabileceği boyutunda buradaki bilinç ne kadar?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Şöyle Sayın

Başkanım: Biraz önce ifade etmeye çalıştığım üzere, İslam Kalkınma Bankasının burada bir ofisi açıldı. Bu ofis kapsamında, özellikle özel sektör, DEİK tarafıyla yakın ilişkiler kuruyorlar. Çeşitli enstrümanlarla, garanti olsun doğrudan kredi olsun özel sektöre destekleri devam ediyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yani, burada, belki, o bilincin daha da artırılmasının, biraz da teknoloji yoğun alanlara yönlendirilmesinde yani gelecekte daha farklı, ufuk açıcı şeylere yönlendirilmesinde de faydalı olabileceği düşüncesindeyim.

Evet, başka şey yoksa ben teşekkür ediyorum.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Ben bir soru sorabilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun lütfen.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Özellikle, tabii, kusura bakmayın, geç katıldık.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Estağfurullah, hoş geldiniz.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Yan odada CPT seçimleri vardı, orada bulunuyorduk.

Şimdi, biraz merak, biraz da Parlatentonun işleyişi bakımından bilgi almak bakımından bir soru soracağım: Bu uluslararası örgütlerin kurucu anlaşmalarının tadili konusunda her şekilde -mevzuatımızda- Parlamento onayı aranır mı ya da bazı teşkilatlar için ya da bazı konular için falan ayrımlar var mıdır, nasıl bir işleyiş vardır?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI ULUSLARARASI HUKUK VE ANLAŞMALAR GENEL MÜDÜRÜ KAAN ESENER - Sayın Başkanım, izninizle ben yanıtlamak istiyorum.

Evet, bunları yapmak lazım çünkü ilk kurucu anlaşmayı da onaylıyoruz. Burada yapılan değişiklikleri de kendi iç mevzuatımıza geçirmek durumundayız ki orada başka bir şey oluşurken biz iç mevzuatımızda başka bir yerde kalmış olmalıyız. Dolayısıyla biz de kendi iç mevzuatımızı güncellemiş oluyoruz bu şekilde. Dolayısıyla bu gerekli.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Bütün kurucu anlaşmaların tadili...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI ULUSLARARASI HUKUK VE ANLAŞMALAR GENEL MÜDÜRÜ KAAN ESENER - Doğru.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Başka...

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - Sayın Başkanım, bir ilave olarak, belki kendimi biraz önce yanlış...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ - "Aktif portföy" derken kredilerin hâlihazırda ödemeleri devam eden portföyü kastettim ben, yaklaşık 2,8 milyar dolar tutarında. Fakat 1975 yılından bu yana toplam 12 milyar dolar kredi sağlanmış oldu.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Şimdi daha iyi oldu, şimdi daha güzel oldu. Yoksa düşük gelmişti "başlangıçtan beri" dediğinizde. Yani yüzde 6'ya karşılık yüzde 20 oran, bu olmaması gerekiyordu.

Teşekkür ediyoruz.

Evet, teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1614) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(*)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 47 nci Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 21 inci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 4/9/2021 Tarihli ve GA21/442 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1615)

BAŞKAN FUAT OKTAY - Gündemin 2'nci sırasında, İstanbul Milletvekili Sayın Kurtulmuş'un (2/1615) esas numaralı Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 47 nci Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 21 inci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 4/9/2021 Tarihli ve GA21/4/442 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bahse konu teklif 27'nci Yasama Döneminde görüşülemediğinden kadük kalmıştır. İstanbul Milletvekili Sayın Kurtulmuş tarafından 3/10/2023 tarihinde yenilenen teklif, 4/10/2023 tarihinde esas komisyon olarak Dışışleri Komisyonuna, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere size söz veriyorum.

DIŞIŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkan, Dışışleri Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; gündemimizdeki bu kanun teklifi de İslami Kalkınma Bankasının Kurucu Antlaşması'nın bu defa 47'nci maddesinin tadiline ilişkin kararın uygun bulunması hakkındadır. Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun Kurucu Antlaşması'nın "Varlıkların Kısıtlamalardan Muafiyeti" başlıklı 47'nci maddesinin ikinci bendinde "Kuruluşun üye ülkelerde yaptığı bir yatırım nedeniyle aldığı veya alacağı fonlar, o üye ülkede geçerli olan döviz kısıtlamaları, düzenlemeleri ve kontrollerinden muaf olmayacaktır." ifadesi yer almaktadır. Bugün Saygıdeğer Komisyon tarafından ele alınacak olan kanun değişikliğiyle Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumuna faaliyet gösterdiği ülkelerde döviz kısıtlamalardan muaf olması imkânı tanınmış olacaktır. Ayrıca Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun öncelikli alacaklı statüsü ve kredi notu da korunmuş olacaktır. Bu da borçlanma maliyetlerine ve nihayetinde kullandırdığı kredilerin maliyetlerine olumlu yansıtacaktır. Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşması'ndaki söz konusu değişiklik anılan Kurumun 21'inci Genel Kurulu Toplantısı'nda 4 Eylül 2021 tarihinde oy birliğiyle kabul edilmiş ve bilahare yürürlüğe girmiştir. Tarafı olduğumuz uluslararası antlaşmalarda yapılan değişikliklerin iç hukukumuza aktarılması maksadıyla gerekli kanun taslağı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede, söz konusu kanun teklifinin kabul edilmesini yüksek tensiplerinize saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili söz almak isteyen, sorusu olan, görüşü olan arkadaşımız varsa söz verebiliriz. Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

ÖZEL SEKTÖRÜN GELİŞTİRİLMESİ İSLAMİ KURUMU KURUCU ANLAŞMASININ 47 NCİ MADDESİNİN TADİLİNE İLİŞKİN OLARAK ÖZEL

SEKTÖRÜN GELİŞTİRİLMESİ İSLAMİ KURUMUNUN 21 İNCİ GENEL KURUL TOPLANTISINDA KABUL EDİLEN 4/9/2021 TARİHLİ VE GA21/4/442 SAYILI KARARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) "Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 47 nci Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 21 inci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 4/9/2021 tarihli ve GA21/4/442 sayılı Karar"ın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 2'nci maddesini okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 3'üncü maddesini okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1615) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Elâziğ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı'nın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/26)

BAŞKAN FUAT OKTAY - Gündemin 3'üncü sırasında, İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/26) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bahse konu teklif 27'nci Yasama Döneminde görüşülmediğinden kadük kalmıştır. İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş tarafından 19/6/2023 tarihinde yenilenen teklif aynı tarihte esas komisyon olarak Dışışleri Komisyonuna, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Değerli Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri; Filistin'de yetmiş beş yılı aşkın zamandır süregelen çözümsüzlük devam etmektedir. Bu çözümsüzlüğün temelinde İsrail'in işgali ve hukuk tanımaz yaklaşımı yer almaktadır. İsrail'in 7 Ekimi müteakip Gazze'ye başlattığı savaş on beş ayı aşkın bir zaman diliminde yaklaşık 50 bine yakın insanın hayatına mal olmuştur. İsrail'in saldırıları 19 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe giren bir ateşkesle nihayete ermiştir. Geçici ateşkesin kalıcı hâle gelmesi için katkı sağlıyoruz. İsrail saldırıları sonucunda büyük bir yıkıma uğrayan Filistin'in ekonomik kalkınmasının sağlanması ve bunun desteklenmesi için ticaret ve yatırım iş birliğimizin güçlendirilmesi hiç olmadığı kadar önem kazanmıştır. Bu bağlamda, ikili ilişkilerimizin bu alandaki ahdi zeminini kuvvetlendirmeye büyük önem atfediyoruz. 2024 yılında Filistin'le ticaret hacmimiz 818,1 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Türkiye ve Filistin Dışışleri Bakanları başkanlığında tesis edilen ortak komite bünyesinde iş birliğimizin kurumsallaştırılmış bir çerçevede her alanda geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi imkânları değerlendirilmektedir. Türkiye-Filistin Ortak Komitesinin 25 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da düzenlenen 1'inci Toplantısı kapsamında imzalanan anlaşmalar arasında yer alan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması Filistin'le ekonomik iş birliğimizin ahdi zeminini güçlendirecek sacayaklarından birini teşkil etmektedir. Anlaşma, Filistin tarafınca 22 Kasım 2018 tarihinde onaylanmıştır. Gündemimizdeki bu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle Filistin'le aramızdaki ekonomik, ticari ve yatırım ilişkilerinin gelişmesi doğrultusunda bir adım daha atılmış olacaktır. Kardeş Filistin halkıyla dayanışma içinde, bu yönde Filistin makamlarıyla birlikte çalışmaya devam edeceğiz.

Bu çerçevede, Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ile ekini teşkil eden protokolün onaylanması konusunda yüce Meclisimizin kıymetli desteğini istirham ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Görüşü olan, sorusu olan...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Oğuz Kaan Bey'den başlayalım, Talih Bey ve Metin Bey'le devam edelim isterseniz.

Buyurun.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, anlaşmayı Filistin tarafı 2018 yılında onaylamış. Filistin meselesi Türkiye'de neredeyse siyasetüstü bir mesele yani bütün siyasi partilerin sahip çıktığı bir mesele ve dört yıl boyunca yani 2022'de Dışışleri Komisyonuna havale edilmiş ve gündeme alınamamış, biz şu anda 2025 yılındayız. Yani iktidarıyla muhalefetiyle bu kadar önemsedığımız bir meseleyi niye bu kadar uzun zamandır gündeme almadık? Birincisi bu efendim.

İkincisi, biliyorsunuz, Donald Trump'ın Gazze'yle ilgili açıklamaları var, meseleyi bir gayrimenkul geliştirme projesine dönüştürme çabası içinde. İktidardan geç de olsa buna yönelik açıklamalar geldi ama böyle bir girişimde bulunması ihtimaline karşı, Trump'ın Netanyahu'yla anlaşarak, İsrail ve Amerika arasındaki ilişkileri gündeme alarak Türkiye de Dışışleri Bakanlığının yapmış olduğu açıklamalar çerçevesinde karşı olduğunu beyan ediyor. Dolayısıyla eğer böyle bir şeye kalkıştırlarsa önleme konusunda bir şeyimiz var mı yani "Şunu yaparak önleriz." diye bir beklentimiz ya da bir planlamamız var mı?

Bir diğeri de Suriye'den askerî varlığı çekeceğini söylüyor Amerika ve bunun karşılığında da İsrail ile Türkiye arasında yeni bir sayfa açılacağı uluslararası basında yazılıyor. Böyle bir şey var mı, bir konuda bir gerçek payı var mı?

Söz almışken bir şey daha soruyum. Türkiye ile İsrail arasındaki ticaret biliyorsunuz tartışılıyor. Ben Yunanistan ile Türkiye arasındaki ticarete baktım, Türkiye İhracatçılar Meclisinin verilerine baktım ay ay. 2023 ile 2024'ü karşılaştırarak -bu konu daha önce basında da gündeme gelmişti- baktığımız zaman, ticaret kısıtlamasından sonra Türkiye ile İsrail arasındaki ticaret belirgin bir şekilde düşüyor, hatta sıfırlanıyor sonra ama ilginç bir şekilde Türkiye ile Yunanistan arasındaki ticaret de aynı oranda yükseliyor. Birkaç rakam vereyim, mesela, Mayıs 2024 ile Mayıs 2023'ü karşılaştırdığımız zaman Türkiye ile Yunanistan arasındaki ticaret artışı yüzde 71. Ben dış ticaret yapmış bir arkadaşınızım, biliyorum ki bu işler böyle pat diye olmaz, bunun bir öncesi vardır, bir gelişme süreci vardır. Sonra devam ediyor, temmuzda yüzde 40, ağustosta yüzde 58, ekimde yüzde 40, aralıkta yüzde 40 diye devam ediyor. Şimdi, tabii, Türkiye ile Yunanistan arasında, Türkiye ile Uganda arasında hiç fark etmez, bir ülkede ticaret hacminin gelişmesinden biz memnuniyet duyarız. Ama bir yandan "İsrail'e ambargo uyguluyoruz, dünyada ambargo uygulayan tek ülke biziz." diye iç siyaset

¹ (2/26) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

malzemesi yapıp ondan sonra acaba Türkiye'den gidecek ürünler Yunanistan üzerinden mi gidiyor diye de sormadan edemiyoruz? Ocak rakamını da vereyim: 2023-2024 arasındaki artış yani ticaret kısıtlaması olmadan önceki artış yüzde 4, 2024-2025 Ocak ayı arasındaki artış yüzde 32. Şimdi burada çok anlamlı yükselişler var, dolayısıyla bu anlamlı yükselişler en kibar tabiriyle açıklamaya muhtaç.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Daha önce, öncelikle ilk sorunuza gelecek olursak, tabii, o yüce Meclisin takdiri, o bizim çok bilebileceğimiz bir şey değil ama daha önce kadük kaldı herhâlde; bu geldi, daha önce kadük kaldı.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - 2022'de kadük kalmış.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - O yüzden, bunu ben sizin değerlendirmenize bırakıyorum.

İkincisi, Filistin meselesinde gecikerek değil, tam Trump'ın konuştuğunun ertesi günü, hatta saat farkını da koyarsak belki on-on iki saat sonrasında Sayın Bakan bu konuda açıklamayı yaptı Türkiye adına, daha sonrasında da Cumhurbaşkanımız açıklama yaptı ama zaten Bakanlığımız tavrını hemen o konuda açıkça ortaya koydu, dediğim gibi zaman farkını da koyarsanız çok kısa bir süre sonrasında. Bu konuda Türkiye başından beri elinden gelen her şeyi yapıyor. Ben ikinci kısımda onları daha detaylı anlatmayı düşünmüştüm ama arzu ederseniz şu anda da söyleyebilirim. Farklı platformlarda biz birçok şey yaptık bu konuda, şu anda da böyle bir gelişme olursa ilk etapta öncelikli olarak İslam Konferansı Teşkilatını toplantıya çağırarak için şu anda harekete geçmiş durumdayız. Öncelikle biz Bakanlar Konseyini toplantıya çağırdık ancak İcra Komitesi de toplantıya çağırıldı. İşte ikisinden birinin, belki ikisinin de bir an önce toplanması için şu anda gerekli organizasyonları yapmaya çalışıyoruz ki özellikle Arap Birliği ve İslam Konferansı Teşkilatının beraber neler yapabileceği konusunda da şu anda gerekli araştırmaları yapıyoruz. Yani bu konuda hazırlıklarımız var, Bakanlık olarak da öncelikli konularımızdan bir tanesi bu ama genel olarak ne yaptık dersanız, savaşın başlamasından beri 9 ülke...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yani burada zaten, son maddemiz bununla ilgili, burada zaten detaylı görüşmemiz olacak. Soruya cevap niteliği taşıyabilecek boyutta daha kısa bir cevap olursa daha mutlu oluruz çünkü asıl orada derinlemesine bu konuya girmek istiyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Tabii ki.

O zaman, çok kısa tekrar edeyim: İslam Konferansı Teşkilatındaki ilgili birimleri hemen toplantıya biz çağırdık, bu konuda cevap bekliyoruz, tarih bekliyoruz.

İkincisi de, diğer sorunuz Suriye, asker meselesi. O tabii, Amerika Birleşik Devletleri'nin kendi kararı yani o konuda kararın ne olacağı konusunda biz de bekliyoruz sizinle beraber ama zaten müzakereler uzunca bir zamandır devam ediyor belli konularda; Amerika Birleşik Devletleri'nin biz güvenlik ihtiyaçlarının neler olduğunu biliyoruz; onlar da bizim güvenlik ihtiyaçlarımızın neler olduğunu biliyor. Bu konularda Amerika'nın, Amerika Birleşik Devletleri'nin güvenlik ihtiyaçlarının karşılanması için gerekebilecek neredeyse bütün konularda bizim çok somut tekliflerimiz oldu. Somut örnek vermek gerekirse bunlardan bir tanesi IŞİD'cilerin, DEAŞ'çıların kaldığı cezaevleri ve bunların yönetimiyle ilgiliydi. Biz bu konuda gerek Türkiye olarak, gerek Suriye yönetimi, gerek Suriye yönetimi ve Türkiye olarak, eğer bu da olmazsa Irak ve Türkiye olarak yani her tür opsiyonda, her tür seçenekte bu sorunun çözümüne dair üzerimize düşenleri yapmak ve terörle mücadele konusunda katkı sağlamak için tekliflerimizi sunduk. Ayrıca da yine DEAŞ'ın tekrar Suriye'yi ve Irak'ı tehdit etmemesi için Türkiye, Irak, Ürdün ve Suriye 4'lü bir DEAŞ'a karşı mücadele koalisyonu oluşturuyoruz. Bunun içerisinde de istihbarat paylaşımından ortak operasyona kadar muhtemelen her tür seçenek yer alacak.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Yani burada tabii...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Ticaret tarafı vardı bir de.

BAŞKAN FUAT OKTAY - İhracat rakamlarıyla ilgili, Yunanistan...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Türkiye ile İsrail arasındaki ticaret Türkiye-Yunanistan üzerinden mi yapılıyor?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Mısır ve Bulgaristan da var, onları da ekleyelim... Normal olmayan bir artış.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Normali nasıl oluyor? Artış... İhracatta bir hedef koymuşsun ortaya, rakamlar yükselecek; yükselmesin mi, Türkiye sabit mi kalsın?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Bir ay 100 milyon dolar, bir ay 400 milyon dolar...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Normalde -hayır- işin ilginç İsrail'le bu kadar böyle canhıraş dost olanların buna itiraz ediyor olmaları ve bunun altında bir şey arıyor olmaları da ilginç yani.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - 500 milyar dolar ya.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Kim İsrail'le canhıraş, kim? Başkan, kimi kastediyorsunuz? Kim canhıraş?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ben söyleyeceğimi söyledim.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Söyleyin Başkan, kim?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Birazdan söyleyeceğim, birazdan söyleyeceğim, kimlerin kimlerle görüşmeler yaptığını çok iyi biliyoruz. Kimlerin kimlerle görüşmeler yaptığını ve neler istediğini biliyoruz.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Yani biz Türkiye olarak tabii, bu konuda elimizden gelen her şeyi yaptık Dışişleri olarak da; Ticaret Bakanlığımız da gerekli çalışmaları yaptı, bu konuda ticaret kısıtlandı ve Türkiye'den başka İsrail'le bir şekilde ilişkisi olan, resmî ilişkisi devam edip de Türkiye gibi bu konuda tedbir alan başka bir ülke dünyada yok yani biz bu konuda yapılabilecek şeyin en üst düzeyinde gerekenini yaptık ama başka üçüncü ülkeler vesaire diyorsanız, o konuda Ticaret Bakanlığımız herhâlde daha nesnel bir bilgiye sahiptir, onlar size yazılı olarak gerekli cevabı iletebilirler. Ama tabii ki siz de biliyorsunuz yani bizim yapabileceğimiz şey Türkiye'yle sınırlı bir şey yani başka ülkeler üzerinden başka şekilde bir şeyler yapılırsa bunları Türkiye'nin kontrol etmesi, yönetmesi, bu konularda tavır alması yani...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Yani buna izin verir ya da vermez yani...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Nasıl?

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Söyleyeyim: Şimdi, ben dış ticaret yaptım. Türkiye'den İsrail'e bir ambargo konulduysa ve idare bu konuda ciddiye, iktidar bu konuda ciddiye bunun başka bir ülke üzerinden menşe şahadetnamesini değiştirerek kaynak ülkeye yani alıcı ülkeye gitmesine de izin vermez. Buradaki rakamlar onun için izaha muhtaç yani bir ay yüzde 4 yükselmiş, bir sonraki ay yüzde 70 yükselmiş yani dalgalı bir seyir izliyor. Dolayısıyla bunun, başka ülkeler var mı bilmiyorum ama bende Yunanistan'la ilgili bilgiler var. Bunlar da açık kaynaklar, Türkiye İhracatçılar Meclisinin kaynakları; dolayısıyla bunlar daha önce de kamuoyunda konuşuldu ama bu kadar derinliği yoktu o zaman yani bir yıllık bir veri, istatistik daha oluşmamıştı, birkaç aylık vardı. Dolayısıyla bence buna ama Dışişleri Bakanlığı üzerinden ama Ticaret Bakanlığı üzerinden izahata ihtiyaç var.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sayın Başkan, ben de söz alabilir miyim bu kapsamda?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bu konuyu... Aynı konuda mı devam ediyoruz?

Buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Şimdi, tabii, çok karmaşık bir konuyla karşı karşıyayız kabul etmek gerekir ki ama uluslararası basında da bu dikkat çeken bir konu olarak görülüyor yani Türkiye'yle ilgili, İsrail-Türkiye ticaretiyle ilgili birçok yayın yapılıyor. Bunlar arasında geçtiğimiz haftalarda çıkan önemli bir yazı var; yazının sahibi, yazarı Hannah Lucinda Smith, çok bilinen, tanınan bir dergide, Foreign Policy dergisinin "web" sayfasında bu yazı çıkıyor. 29 Ocak tarihli bir yazı, önemli bir yazı, kapsamlı bir yazı ve "Türkiye kendi petrol ambargosunu kırıyor mu?" başlığıyla çıkan bir yazı. Şimdi, bu yazıda gündeme getirilen çok konu var, ben tek tek hepsinin üzerinde durup Komisyonumuzun vaktini almak istemiyorum. Ama burada yazıya temel olan görüşleri soykırımın durdurulmasıyla ilgili çalışmalar yapan sivil toplum aktivistlerinin -yani yazıda verilen bilgiyi paylaşıyorum- sağladığı veriler olduğu söyleniyor. Şimdi, iki olayı dikkatinize sunmak istiyorum: Birisi 28 Ekim 2024 günü bizim Ceyhan Limanı'ndan ayrılan Seavigour isimli bir petrol tankeri konusu. Çünkü bu petrol tankeri -yazıda paylaşılan bilgileri hatırlatarak söylüyorum- limandan ayrıldıktan iki gün sonra izleme cihazını kapatıyor ve yedi gün sonra tekrar çevrim içi hâline geliyor ve tabii, deniz izleme verileri, liman kayıtları, uydu görüntüleri, görgü tanığı ifadeleri kapsamında araştırmacılar bu geminin İsrail'e petrol götürdüğünü not ediyorlar.

İkincisi ise yine bu yazıda gündeme getirilen Bakü-Tiflis-Ceyhan Hattı'yla ilgili. Şimdi, tabii, bu da karmaşık bir hukuki mesele. Bir şirket var ve tabii, anlaşmanın tarafları var, burada 11 hissedar var karmaşık bir konu, çok basit bir hadise değil ama şimdi, bir defa, o Bakü-Tiflis-Ceyhan yoluyla İsrail petrol alıyor mu konusu; bu çok tartışılıyor ki bu yazıdaki bilgiler eğer doğruysa - o rezervle söylüyorum- "Bizim hukuki olarak bunun önüne geçme imkânımız yoktur." savunmasının gündeme getirildiği söyleniyor ama Birleşmiş Milletler, insan hakları hukuku ve tabii, soykırım bakımından meseleler değerlendirildiğinde bu yorumların karşı görüşleri de var. Yani sonuç olarak ben bu yazıyı da temel alarak ama birçok başka yazıda çıktı ama bu, olay, isim, gemi adı tarih, doğrultu falan verdiği için, daha önemli gördüğüm için ve tabii, Foreign Policy de en çok bilinen, tanınan, uluslararası planda saygın olarak bilindiği için bunları sormak istedim. Sonra, eğer uygun görülürse Bakanlık temsilcilerine de yazıyı ve ilgili dokümanları ulaştırabilirim.

Teşekkürler.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Bu konuda öncelikle Ticaret Bakanlığımız herhâlde gerekli cevabını verecektir ama Türkiye'nin İsrail'le ticaret konusunda dünyada bu konuda en net, en sert ve en kati tedbir alan ülke olduğu konusunda Türkiye dışında başka bir yerde ben tartışma olduğunu hatırlamıyorum, hatta o yüzden Türkiye çok eleştiriliyor. Ayrıca, Türkiye'de bunu sürekli gündeme getiren çok ciddi kesimler var, o kesimler de belli iddiaları gündeme getiriyorlar ama bunların birçoğu -işte, bir tanesi BTC'yle ilgili- doğru değil ya da saptırma ya da sadece bir ucundan alınarak abartılan sansasyonel yorumlar. Türkiye bu konuda elinden gelenin en fazlasını yapıyor. Bu konuda da zaten herhâlde en önemli delil İsraililerin bu konudaki Türkiye'ye dönük eleştirileridir. O yüzden, İsraililerin nasıl bu konuyu ele aldığını kısaca gözden geçiresek aslında biraz daha netleşebilir.

BTC'yle ilgili ise, bu konu, sizin de bahsettiğiniz gibi Sayın Vekilim, biraz detaylı bir konu, burada bir şirket var, sizin de söylediğiniz gibi yine bu şirketin birçok ortağı var. O anlamda da nottan okumam gerekirse net bir şekilde: Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan arasında imzalanan milletlerarası anlaşmayla zaten bu BTC işletiliyor. Burada sadece şunu söyleyeyim: Mevcut anlaşmaların ilgili hükümleri çerçevesinde ülkemizin BTC Boru Hattı'ndan taşınan petrolün transit geçiş özgürlüğünü kesintiye uğratmama veya engellememe; ayrıca, transit geçiş özgürlüğü için gerekli olabilecek tüm önlemleri alma yükümlülüğü bulunduğu, ayrıca, BTC Boru Hattı'ndan taşınan petrolün ülkemizin dış ticaret mevzuatından muaf olduğu ve proje iştirakçilerinin petrolü serbest ve kısıtlamalara tabi olmaksızın taşıma ve ihraç etme hakkı bulunduğu, HTKB'nin ise petrolün varış ülkesinin belirlenmesine ve/veya ihracatının yasaklanmasına, kısıtlanmasına veya sınırlandırılmasına yönelik herhangi bir dahli ya da tasarrufu bulunmadığı, Ekim 2023-Ekim 2024 döneminde Ceyhan Terminali'nden yüklenen gemiler için bildirilen teslimat noktalarının toplamda 20 farklı ülke olduğu; öte yandan, belirtilen tarih aralığında teslimat noktası İsrail olan tanker yüklemesi yapılmadığı, TPAO'nun AÇG Projesi'ndeki yüzde 5,73 hissesi ve Şahdeniz Projesi'ndeki yüzde 19 hissesi oranındaki ham petrol hak edişinin satışının BTC Boru Hattı'ndan taşınarak Ceyhan Terminali'nden yapıldığı, yine, Ekim 2023-2024 tarihleri arasında TPAO'nun 13 adet satışına ait yüklemelerin genellikle Avrupa'ya yapıldığı, petrolü BTC üzerinden taşıtarak dünya pazarlarına satışı yapan şirketlerin Türkiye'nin İsrail'e yönelik ticarete son verme kararına saygı duyduğu ve teslim noktası İsrail olan herhangi bir yükleme gerçekleşmediği belirtilmiştir. Yani bizim çalışmalarımızda durum budur. Hu, bunun dışında bir kaçakçılık, bir illegal faaliyet varsa Türkiye'nin... Yani Türkiye bölgenin polisi değil, o yüzden de bizim görevimiz değil bu kaçakçılık meselesini Türkiye sınırları dışında tespit etmek, bunu bulmak, bunu engellemek, bunu yönlendirmek ama bizim bilgimiz, kontrolümüz, iznimiz dahilinde böyle bir şey gerçekleşmemiş durumda.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Bu yeni Gazze planlarıyla alakalı iktidarın cevap vermekte gecikmesi olayı veya İsrail'le ticaret konusu olayı, çok ilginç konular bunlar. Ben evet, Dışişleri Komisyonu Başkan'yım ama aynı zamanda da AK PARTİ milletvekiliyim. Bununla ilgili ilk anda verdiğimiz cevaplar da zaten yazılıdır, verdiğimiz tepkiler de çok nettir ve bugünkü açıklamalarımız da dahil çok nettir. Biz bu anlamda, hiçbir şekilde sağa, sola esnetme, kıvrıma vesaire çabalarına da müdana etmeyiz Türkiye olarak da. Dışişleri Bakanımız

zaten açıkladı, bu konuda son derece net bir cevap verdi ve aslında uluslararası boyutta baktığınızda da son derece net ve sert bir cevaptı. "Orman kanunu" diyebilecek kadar ileri giderek belki bir Dışişleri Bakanının ifade etmemesi gereken boyutta bir cevap verdi. Dolayısıyla Dışişleri Bakanının verdiği cevap iktidar adınadır, Cumhurbaşkanı adınadır. Dolayısıyla İsrail'le ticaret konusu da... Biraz önce siz de ifade ettiniz, İsrail konusu, Filistin konusu Türkiye'de partiler üstü bir konu ve aslında millî bir konu, duruşumuz son derece net. Dolayısıyla dünyadaki en net bir duruşu sergileyen en sert duruşu sergileyen Türkiye'yle alakalı aslında bence burada birbirimizi hırpalamaya, birbirimizi yıpratmaya hiç gerek yok diye düşünüyorum. Burada bir sonraki nesle, bence geleceğe alnımız ak ve duruşumuz dik olarak son derece güzel bir miras bırakıyoruz diye düşünüyorum hep birlikte. Dolayısıyla bunu sağından, solundan çekerek yıpratmaya gerek yok diye düşünüyorum. Dolayısıyla başkalarının bizim içeride, birbirimizle farklı şekilde uğraşmamızı sağlamalarından mutlu olacakları bir görüntüyü bence buradan vermemekte fayda olacağını düşünüyorum. Bu, benim şahsi görüşüm, aynı zamanda Dışişleri Komisyonu Başkanı olarak da görüşüm.

Talih Bey, buyurun lütfen.

TALİH ÖZCAN (Düzce) - Ben de iyi günler diyorum size.

Filistin'le yatırım anlamında yatırımlar devam ediyor, Türk iş adamları orada yatırım yapmak istiyor. Bunlar hangi anlamda yatırımlar oluyor? Bu yatırımların korunması için, varlıkların korunması için ne tür bir tedbir alınıyor? Herhangi bir ülkeden yardım veyahut destek isteniyor mu, istenmiyor mu?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun lütfen.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI - Bizim Filistin'le olan yatırımcılarımızın çoğunluğu inşaat sektörüne dönük. Gıda sektörü de var ama münferit sektörlerde ihracatlarımız söz konusu ancak yoğunlukla olan ihracat bağlamında inşaat malzemeleri ve inşaatın yurt dışındaki şubelerde bulunan faaliyetleri. Buradaki yapılan anlaşmalarla da özellikle hava yolunun açılmasıyla beraber hem uluslararası hava yolu alanındaki şirketlerin vergilendirilmesi hem de yurt dışındaki inşaat şirketlerinin vergilendirilmesinde iki ülkenin kendi vergi mevzuatında vergilemek istemelerinden kaynaklı çifte vergilendirmeyi önlemek anlamında bir düzenleme ve öngörülebilirlik sağlama anlamında bir düzenleme yapmış oluyoruz. Ağırlık inşaat olmakla beraber gıda da vardır, diğer sektörler de vardır, münferit birçok sektörlerde ihracatımız söz konusudur.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Metin Bey sonrasında Ceyda Hanım'a ve Rıdvan Bey'e söz vereceğim.

Buyurun.

METİN ERGUN (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evet, haklısınız yani bütün partiler de aynı görüşte, Filistin iç siyaset üstü, millî bir konu bizim için fakat benim öğrenmek istediğim bir realiteye, fiilî bir realiteye bağlı olarak Bakanlık ne yapıyor, onu öğrenmek istiyorum. Yani Filistin'in mevcut durumu herkesçe malum, topraklarının büyük bir bölümü işgal altında, büyük bir kısmı da abluka altında. Bugün, birçok mal ve hizmetin İsrail kontrolü olmadan Filistinlilere ulaşması çok mümkün gözüküyor yani gerçek de bu. Dolayısıyla bu durum ticari nitelikte bu ve buna benzer birçok anlaşmanın uygulanabilirliği konusunda ciddi belirsizlikler yaratmaktadır. Bakanlığın bu ve benzeri belirsizlikleri gidermek için nasıl bir hareket planı vardır?

İkincisi, gerçi Oğuz Kaan Bey söyledi ama şu da var: Amerikan Başkanının Gazze'yle ilgili açıklamasıyla alakalı bir şeyi de öğrenmek istiyorum, bir hazırlığınız var mı yok mu şeklinde.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Onu 6'ncı maddeye bıraksak...

METİN ERGUN (Muğla) - Ben sorayım çünkü Dilekçe Komisyonunda da görevim var, oraya gidip geleceğim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yani 6'ncı maddeye bırakırsak memnun olurum çünkü herkesin farklı şeyi olursa bu defa oradaki görüşmeleri tamamen parçalamış olacağız.

METİN ERGUN (Muğla) - Peki, tamam.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yani Suriye'yle, İsrail ve Filistin'le olan konuları 6'ncı maddede daha detaylı görüşeceğiz yani oraya biraz şey bırakalım, bu soruları orada detaylı konuşalım.

METİN ERGUN (Muğla) - Yani öbür Komisyondan gelebilir miyim, endişem var.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Biz burada olmanızı arzu ederiz yani bu konulara kıymet veriyorsanız, sizin için önemliyse gündemimize almış durumdayız.

METİN ERGUN (Muğla) - Peki.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Vekilim, böyle kısıtlamaların olduğu tabii ki açık yani özellikle Türkiye Filistin'e dönük insani yardım konusunda, teknik yardım konusunda en önde gelen ülkelerden biri ama bu bahsettiğiniz sorunlardan dolayı bunlar da her zaman buraya iletilmiyor. Bunun için elimizden gelen her şeyi yapıyoruz, öncelikle AFAD temsilcilerimiz orada, başka bakanlıklarımızdan temsilcilerimiz orada, Dışişleri Bakanlığımız sahada. Mümkün olduğu kadar İsrail'in ateşkes çerçevesinde söz verdiği şekilde bu yardımların ulaşması için elimizden geleni yapıyoruz, açık tutmaya çalışıyoruz ama tabii ki burada İsrail tarafının siyasi bir tavrı var. O siyasi tavır da sizin de bahsettiğiniz gibi Gazze'nin veya Filistin'in izole edilmesi, tecrit edilmesi ve bunun üzerinden Filistin Devleti'nin imkânsız hâle getirilmesi. Biz de Filistin Devleti'ne destek vermek için zor da olsa bu yolu ısrarla zorlamaya devam ediyoruz yani bütün bu yazışmalara devam ediyoruz, diplomatik olarak bu işin sürekli arkasında duruyoruz ve bundan vazgeçmiyoruz. Biraz burada bu kararlılık gerekiyor, biz kararlılığımızı yapıyoruz ama pragmatik olarak da özellikle belli malzemelerin Refah üzerinden Gazze'ye geçişi için Mısır'la çok yakın çalışıyoruz. Biliyorsunuz, zaman zaman da uluslararası yardım kuruluşları yardımlarını Türkiye üzerinden aktarıyorlar; mümkün olduğu kadar fazla yardım gitmesi için onları kolaylaştırmaya çalışıyoruz. Şu anda yaptıklarımız bunlar.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Ceyda Hanım, buyurun lütfen.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Sayın Başkan, çok kıymetli üyeler...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Beni eleştiriyor arkadaşlar, diyorlar ki: "Hep muhalefete söz veriyorsunuz, bize söz hakkı vermiyorsunuz."

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) - E, bir yerde de konuşalım Sayın Başkan, Genel Kurulda konuşamıyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Yok, Genel Kurulda hep siz konuşuyorsunuz, biz konuşmuyoruz.

Ceyda Hanım, buyurun.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Filistin meselesi hepimizin de siyasetüstü vicdanen çok önemli bir meselemiz, gerçekten hepimizin vicdanını çok büyük bir şekilde yaralamıştır ve bu anlamda özellikle kayıtlara geçmesi açısından altını çizerek söylemek istiyorum ki iktidarın bu konuda duruşu çok nettir. Bu en üst kademesinden en alt kademesine kadar vermiş olduğumuz tepkiler, Sayın Cumhurbaşkanımızın nezdinde ilk bizimle başlayan Birleşmiş Milletlerdeki tepkimizle beraber herkesin vicdanını birazcık daha dinleyip merhamet etmesi gereken bir konuyken bugün geldiğimiz noktada görüyoruz ki yapılan konuşmalarda, görüşmelerde maalesef İsrail'e verilen destek... Ama ben özellikle altını çizmek istiyorum, Ticaret Bakanlığımızın Mayıs 2024'ten sonra yapmış olduğu İsrail'in kudu olan 624 ticaret koduyla herhangi bir çıkış yapılmamış. Bu çıkışların yapılmaması da oradaki ticaretin başka bir ülke üstünden yürütülemediğinin de açıkça göstergesidir ama İsrail bugün -yapmış olduğu- Filistin'e yapılan ticaretleri de kendi dış ticaret rakamları gibi açıklamaktadır. O yüzden bu rakamlar hepimizi yanıltmasın diye özellikle belirtmek istedim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) - Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Mahmut Bey, buyurun lütfen.

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Elâzığ) - Teşekkür ediyorum Başkanım. Öncelikle, tabii, ben soru sormak değil de böyle bazı konuları... Oğuz Bey'i şey yapıyorum yani onun sorusunu kastederek söylemiyorum ama bu sorudan yola çıkarak genel bir görüş olarak, Mahmut Abbas Türkiye Cumhuriyeti Büyük Millet Meclisine gelip bu konuyla ilgili Türkiye'ye teşekkür etmiştir, Filistin'den vatandaşlar teşekkür ediyor, efendim, dünya takdir ediyor ama biz nedense Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetinin yapmış olduğu faaliyetleri açıklamalara rağmen, belgelere rağmen bir türlü kendi içimizde ikna edemez olduk. Gerçekten benim için şaşırtıcı bir durum olduğunu ifade etmek istiyorum kayıtlara geçmesi açısından.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, ben teşekkür ediyorum.

Anlaşıldığı üzere yani Filistin konusu, İsrail konusu ve Suriye konusu aslında derinlemesine konuşmamız, görüşmemiz gereken bir konu. Dolayısıyla bugün gündemimize almış olmamızın da ne kadar isabetli olduğunu gösteriyor. Tekrar bu konulara döneceğiz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Ben de söz istemiştim Sayın Başkan.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Teşekkür ederim.

Mesela, Çin'in Uygurlara yönelik işlediği savaş suçları sebebiyle birçok firmanın Çin'deki özellikle Uygurların da bulunduğu bölgede ticaret yapması, üretim yapmasına dair dünyada örnekler mevcut, biliyoruz ne dediklerini, işte, H&M'e "Orada ürettiğin şey savaş suçudur. O yüzden sana yaptırım uygularım." diyor. Hâliyle tedarikin de belli bir kuralı olmalı yani insan haklarına riayetle ilgili bir kuralı olmalı.

Geçtiğimiz haftalarda burada acele acele Azerbaycan'la bir anlaşmanın geçmesi için -hatta çok hızlı şerh, hayatımda hiç bu kadar hızlı şerh hazırladığımı hatırlamıyorum- SOCAR ve BOTAS arasında bir gaz anlaşması için bir anlaşma gelmişti, bunu geçirdik, bu teklifi geçirdik buradan. Örneğin, o anlaşmada SOCAR'ın birlikte çalıştığı firmalara baktığımızda, İsrail'le birlikte Filistin'in işgal altında olan sularında gaz arama, petrol arama çalışmaları yaptığını görüyoruz. Yine bu anlaşmalara iştirak eden firmalardan biri de British Petrol, Türkiye'de işte bu az önce bahsi geçen BTC hattının en büyük hissedarı ve işleticisi. Hâliyle savaş suçlarına karışmış bir firma BP (British Petrol) zaten emperyal bir gücün firması olarak, savaş suçlarına karışmış olan bu adamlar Türkiye'de büyük hissedarlar, işletmeciler olarak para kazanıyorlar, bizim üzerimizden kazanıyorlar, bizim topraklarımız üzerinden bu boruları geçiriyorlar ve o borularla daha sonra gidip soykırımı fonluyorlar, finanse ediyorlar. O yüzden de buna eleştirimiz var. Filistin'le ilgili de eleştirilerimiz bu yönde Sayın Başkan.

Burada az önce ince ince laf sokmaya çalıştınız ama ben size... Çok güzel Foreign Policy'den bahsetti, ben daha yerli ve millî bir tane kaynaktan bahsedeceğim. Millî İstihbarat Akademisinin müthiş bir yazı dizisi var, Suriye'deki yönetimin değişmesiyle birlikte çeşitli perspektiflerden Türkiye, Suriye ve bölgedeki diğer ülkelerdeki çıkar meselesine bakıyor. İsrail'e ilgili bir inceleme var, çok öneriyorum, orada "Suriye bağlamında Türkiye ile İsrail'in çıkarları kesişmektedir." diyor. "Yeni yönetim Hizbullah'a, Hizbullah'tan da dolaylı olarak Hamas'a silah gitmesini engelleyecek, böylece Gazze'deki direniş düşmüş olacak ve bu şekilde İsrail'in Gazze'yi ele geçirmesi de kolaylaşacak." diyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Açıklamasını öyle mi yapıyor? "Kesişmektedir." den sonraki açıklama bu mu?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Kesişmesi o değil. Şöyle diyor: "Hizbullah'a silah gitmeyecek." diyor. Hizbullah silahı kime veriyor? Hamas'a veriyor. Hamas ne yapıyor? Gazze'de...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Siz kendi çıkarınızı demeyin, kesişmeden sonra bunu mu açıklıyor?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Şöyle: Kesiştiğini söylüyor, kesiştiğinden bahsediyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Kesişmeden ne anlıyorsun?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Diyor ki: "Çıkarlar..." "Bölgede Suriye bağlamında İsrail ve Türkiye'nin çıkarları kesişmektedir ancak Gazze meselesi sebebiyle bunu, çıkarlarının kesiştiğini kamuoyuna açık bir şekilde söyleyemez yani bundan bahsedemez. Bu iki taraf için de çok sıkıntılı olur, hem İsrail'de yükselen sağcılık sebebiyle hem de Türkiye'de yükselen Gazze duyarlılığı sebebiyle, Filistin duyarlılığı sebebiyle bunu açıktan söylemek problemlidir." diyor. "O yüzden de bu süreçte iki tarafın da birbirinin kesişen çıkarlarıyla ilgili sessiz kalması daha iyi olur." gibi bir varsayıma varıyor.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bu kurumsal bir rapor mu?

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Tabii, tabii, Millî İstihbarat Akademisi. Buyurun, açın, bakarsınız; bayağı uzun bir seri, çok güzel hazırlamışlar, ellerine sağlık hepsinin.

Hâliyle şimdi Sayın Cumhurbaşkanı ne güzel Asya'yı geziyor...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sanki meseleler birbirinden kopuk anlatılıyor gibi geliyor bana sizin söylemlerinizden.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Yok, yok; okursanız çay kahve eşliğinde daha detaylı tartışırız üzerinde. Ben hepsini seri okuduğum için söylüyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Hayır, geçen defa böyle bir boşa düştün hatırlarsan, istatistiki bilgide bir boşa düştün, aynı şeyi yaşamayalım.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Hangisinde, hangisinde?

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Yine böyle bir mevzuymdu.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Hatırlatırsanız ben de nerede boşa düştüğümü açıklarım.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Çeviriyle ilgili bir şeydi.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Daha yeni, yeni, Aralık 2024.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bir dinleyelim, Sayın Cupolo'yu bir dinleyelim.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Kürtçe çeviriyle ilgili yanlış bir bilgi vermişsiniz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Evet, "Mahkeme kararıyla alındı." demiştiniz, "Bu devlet yapmadı." demiştiniz.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - "Alım yok." demiştiniz, sonra öyle bir şey düzelttiniz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - İstatistiki bir...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Hayır, "Alım yok." demiştiniz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - "Alım yok." demiştiniz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Cümlemi bitirmemi beklemeden konuştuğunuz için ne demek istediğimi de anlamıyorsunuz.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ceylan Hanım sözünü bitirsin.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Sakin olun, sakin olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Kayıtlarda var, lütfen çarpıtmayın.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Söz almak istiyor musunuz? Konuşun, sonra ben devam edeyim. Konuşacak mısınız?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Hayır, biz söz almıyoruz, çarpıtmayın diyoruz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Çarpıtmıyorum, açın okuyun bir güzelce, ondan sonra konuşuruz.

Hâliyle Cumhurbaşkanı Asya seyahatinde İslam ülkelerine boykot çağrısı yapacağına "Biz soykırıma petrol, gaz taşıyan British Petrole neden bazı kurallar koymuyoruz? Tedarik yasasıyla ilgili neden bazı yaptırımlar ve kurallar getirmiyoruz?" diye sormak istiyorum.

Bir de az önce Suriye yönetimiyle ilgili bir şey dediniz. Mevcut Suriye yönetimi ile işte DEAŞ'lıların hapsedilmesine dair birkaç şeyden bahsettiniz. Hangi Suriye yönetiminden bahsediyorsunuz? Suriye Geçici Hükümeti mi? Altındağ'da oturan Suriye Geçici Hükümeti mi? Gaziantep'te oturan Suriye Geçici Hükümeti mi yoksa şu an Şam'da oturan mı?

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Çok net bu konu.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Yok, web siteleri... Onlar hâlâ duruyor, kendilerini feshetmiş değiller, o yüzden iki Suriye...

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Burada muallak bir şey yok. O size göre 2 tane olabilir. Türkiye Cumhuriyeti devletine göre, uluslararası sisteme göre tek bir Cumhurbaşkanı var Suriye'de.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Ama bu insanlar... Kendine "Suriye Başkanı" diyen birisi var, Altındağ'da oturuyor. Ben de soruyorum: Hangi Suriye yönetimi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Sayın Yılmaz, herhangi bir şey söylemek istiyor musunuz? Zaten doğrudan sizi ilgilendiren bir şey yok burada.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Yok, yok.

Sadece şunu söylemek isterim: Biz emperyalistlerle iş birliği konusunda son derece hassasız Bakanlık olarak, devlet olarak. Bu konuda mümkün olduğu kadar zaten pozisyonumuzu net alıyoruz. O konuda tabii ki mümkün olduğu kadar bunu engellemeye çalışıyoruz çünkü bölgede bölge halklarının, bölge insanların yöneteceği bir sistemin herkes için iş birliği üzerinden makul bir yönetim olduğunu düşünüyoruz. Sizin bahsettiğiniz iddialarda tabii peş peşe ulanmış birtakım iddialar var. Bunlar arasındaki ilişkileri netleştirmek, bunları teyit etmek için bizim bir bakmamız lazım. Baktıktan sonra inşallah size gerekli cevabı veririz.

Sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkan, İstihbarat Akademisiyle ilgili sadece şunu söyleyebilirim: Yani İstihbarat Akademisi bir üniversite, üniversite olduğu için de orada ders veren çeşitli hocalar var. O yüzden kimin yazısıdır... Yani orada zaten en başında "Millî İstihbarat Teşkilatını bağlayan" diye bir iddia kesinlikle yok.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ben de onu vurgulamak istedim.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Ben de zaten devletin kurumu demedim, "Millî İstihbarat Akademisi" dedim.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Oradaki akademisyenlerin kendi kişisel görüşleri olabilir. Zaten bu konudaki pozisyonla ilgili biz gerekli açıklamaları yapıyoruz, o konuda tavrımız net.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyoruz.

Tabii, bu da ilginç yani "akademik özgürlük" denildiğinde demek ki akademik özgürlük çerçevesinde değil de direkt kuruma bağlıyoruz.

Ben şunu özellikle ifade etmek isterim: Türkiye'nin çıkarları milletinin çıkarlarıdır; dolayısıyla ne bir başka ülkenin çıkarları doğrultusunda Türkiye'nin dış politikasını belirler ne de bir başka ülkeyle ilişkilerini belirler, öncelikleri ülkesinin ve milletinin çıkarlarıdır. Onun için de ne gerekiyorsa sonuna kadar da yapar, hiçbir şeyden de geri durmaz. Ben bunu özellikle ifade etmek isterim. Dolayısıyla varsayımlar üzerinden yola çıkarak buradan bunu bir kuruma mal etmek ve o kurumun veya Türkiye'nin resmî görüşümüğü gibi yansıtmanın da ben doğru olmadığını düşünüyorum. Bunun da kayıtlara geçmesini özellikle isterim.

Teşekkür ediyorum tekrar.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeleri bununla tamamlıyor olalım.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FİLİSTİN DEVLETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ
KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 25 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" ve eki "Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen madde hakkında? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

Komisionumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/26) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(*)

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1616), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

BAŞKAN FUAT OKTAY - Gündemin 4'üncü sırasında, İstanbul Milletvekili Sayın Kurtulmuş'un (2/1616) esas numaralı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bahse konu teklif 27'nci Yasama Döneminde Komisyon görüşülerek rapora bağlanmış ancak görüşülmediğinden kadük kalmıştır. İstanbul Milletvekili Sayın Kurtulmuş tarafından 3/10/2023 tarihinde yenilenen teklif 4/10/2023 tarihinde esas Komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Yılmaz, Komisyonu bilgilendirmek üzere sözü size veriyorum.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkan, Dışişleri Komisyonunun kıymetli üyeleri; gündemimizde 4'üncü sırada yer alan anlaşma da yine Filistin Devleti Hükümetiyle akdetmiş olduğumuz şablon anlaşma niteliğindeki Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'dır.

İsrail'in saldırılarının yarattığı tarifsiz yıkım içinde ayakta kalma mücadelesi veren kardeş Filistin halkının kendi egemen ve bağımsız devletinde refah içinde yaşamaları için elimizden gelen gayreti göstermek borcumuzdur. Filistin'le ikili ilişkilerimizin tüm veçheleriyle kurumsal temelde geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi konusunda karşılıklı irademiz tamdır. Bunlar arasında ekonomik, ticari ve yatırım ilişkileri de yer almaktadır.

2005 yılında yürürlüğe giren Türkiye Filistin Serbest Ticaret Anlaşması'nın iki ülke arasındaki ticaret hacminin artması yönünde büyük katkısı olmuştur. 2024'teki hacim 818 milyon dolar olmuştur. Devlet Başkanı düzeyinde son ziyaret 15 Ağustos 2024

tarihinde Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas tarafından ülkemize gerçekleştirilmiş, Mahmud Abbas ziyareti kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisine de hitap etmiştir. Başbakan ve Dışişleri Bakanı Muhammed Mustafa'yı da yakın zamanda ülkemize davet etmeyi öngörüyoruz.

Filistin'in büyük ihtiyaç duyduğu ekonomik kalkınmanın sağlanması açısından ticaret ve yatırımın rolü yadsınamaz. Filistin'de şirketlerimiz tarafından gerçekleştirilebilecek büyük ölçekli projelerin düşük kalkınma ve istihdam sorununun çözümüne katkı sağlayabileceğini düşünüyoruz. Bu bağlamda önem verdiğimiz projelerden biri Filistin'in Cenin şehrinde inşa edilecek Serbest Sanayi Bölgesi Projesi'dir. İki ülke arasındaki ekonomik, ticari ve yatırım ilişkilerinin gelişmesi için yasal altyapıyı oluşturmaya gayret ediyoruz. Kardeş ülke Filistin'le imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle yatırımcılarımızın Filistin'e olan ilgisinin artmasını temenni ediyoruz.

Anlaşmanın onay süreci Filistin tarafında 23 Ekim 2018 tarihinde tamamlanmıştır. Türkiye olarak Filistin halkına verdiğimiz desteği ve Filistin Devleti'yle her alandaki iş birliğimizi artırarak devam ettirmeye kararlıyız. Bu çerçevede, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin kabul edilmesini yüksek tensiplerinize saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Buyurun Namık Bey.

NAMIK TAN (İstanbul) - Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Bu anlaşma, hepimizin hatırlayacağı üzere, 30 Ocak 2020 tarihli Dışişleri Komisyon Toplantısında kabul edilmiş ve 169 sıra sayısıyla Genel Kurula havale edilmiş fakat her nedense gündeme alınmadan kadük olmuş.

Bu anlaşmada bir de bizim şerhlerimiz var, şimdi bunların ayrıntısına girmek istemiyorum, bugünün şartları altında belki bu şerhleri kaldırmamız söz konusu olacak. Sizin de belirttiğiniz gibi ve birçok arkadaşımızın değindiği gibi Filistin'in yaşadığı dram ve büyük soykırım, tabii, bu konudaki hareketimizi biraz değiştirmemize yol açacak fakat burada, yine bu şerhler bağlamında söylediğimiz bir husus var. Diyor ki burada: "Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü" başlıklı 10 ve 12'nci maddeler uyarınca Türkiye'ye iletilecek belgeler için alıcı adresi 'Belgelerin İletilmesi' başlıklı 13'üncü maddeye göre Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Beştepe Ankara'da bulunan Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü."

Şimdi, Türkiye'nin imzaladığı bütün uluslararası anlaşmalarla ilgili irtibat noktası, yine hepimizin bildiği üzere Dışişleri Bakanlığı. Şimdi, burada, bu hangi gerekçeyle, neden Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü olarak belirlenmiş? Bu konuda benzer anlaşmaları inceledik. Mesela Filistin'le imzalanan anlaşmanın bu 13'üncü maddesine benzer bir maddenin başka anlaşmalarda yer almadığını görüyoruz. Dolayısıyla, biz bu konudaki şerhimizin diğer unsurlarını kaldırmakla beraber, bu konudaki şerhimizin veyahut da muhalefetimizin altını çizerek burada tutmak durumundayız; aksi takdirde yani bir cevap alamadığımız takdirde, bunu, hakikaten... Filistin'le yapılan bir sürü antlaşmaların üzerinde çeşitli fikirler serdedildi yani burada Cumhurbaşkanlığının Dışişleri Bakanlığı yerine muhatap alınması birtakım soruları akla getiriyor. Ben bu konuda Sayın Dışişleri Bakan Yardımcımızdan bir açıklama rica ediyorum. Bunun sebebi nedir acaba, neden böyle bir yola başvurulmuş? Neden böyle bir madde diğerlerinde olmamasına rağmen burada konulmuş, bunu sormak istiyorum.

Bir de sizin baştan beri söylediğimiz bir husus var yani elbette, bu konular hakikaten siyasetüstüdür, neticede hepimizin, memleketimizin çıkarları, dış politikası vesaire konularında farklı düşünmemiz söz konusu olamaz. Bu hususun altını çizerek... Yalnız, bütün bunlar bizim muhalefet çerçevesinde bazı endişelerimizi, bazı sorularımızı dile getirmemize herhâlde engel olmamalı. Biz, bunları bir şekilde, en azından şeffaflık açısından... Çünkü bu konularda şeffaflık bazen pek dikkate alınmıyor. Bunları kamuoyunun bilgisine sunabilmek açısından bu konuları dile getirdiğimizi de vurgulamak isterim Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Teşekkür ederim Sayın Vekilim, Sayın Başkanım; arkadaşımız cevap verecek.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI ULUSLARARASI HUKUK VE ANLAŞMALAR GENEL MÜDÜRÜ KAAAN ESENER - Evet, tekrar iyi günler efendim, Kaan Esener.

Efendim, tabii ki çok haklı bir gözlem ve daha önceki görüşmelerde de muhalefet şerhi olmuş ama bunun çok basit bir açıklaması var. Efendim, fark ettiyseniz bu akit taraflar arasındaki uyuşmazlıkların çözümü çerçevesinde ve tahkime gidilmesi hâlinde nasıl bir bilgilendirme yapılacağına ilişkin. Tahkim konusu olan olaylar zaman zaman çok ciddi tazminat miktarlarını kapsayabiliyor ve bunlar çok hızlı, çok günlük, zamanlı hareket edilmesi ve çok etkin ve hemen müdahale edilmesi gereken konular oluyor. Bu anlaşma yapılırken Cumhurbaşkanlığı bunun en iyi yeri yani biliyorsunuz, yeni sistemde Cumhurbaşkanlığı bütün bakanlıkların tabii ki üstünde ve bütün bu şeylere hâkim, esas koordinasyon görevini de Cumhurbaşkanlığında Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü yürütüyor. Dolayısıyla, zaman kaybetmemek için çünkü herhangi bir kuruma gidecek, oradan tekrar yazılacak, koordinasyon çalışılacak, sonra Cumhurbaşkanlığına gidilecek, orada karar alınmaya çalışılacak; bunların hepsini aşip Cumhurbaşkanlığından doğrudan aşağı doğru gerekli talimatların indirilmesi amaçlanmış. Burada, tabii ki siz şerhinizi korumakta serbestsiniz ama bizim anlayışımız ve gördüğümüz önlem budur efendim.

Teşekkür ederim.

NAMIK TAN (İstanbul) - Yani tahkim içeren bütün anlaşmaların hepsinde aynı kural mı geçerli?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI ULUSLARARASI HUKUK VE ANLAŞMALAR GENEL MÜDÜRÜ KAAAN ESENER - Hepsinde değil ama anladığım kadarıyla yavaş yavaş buraya yönelmekte.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Benim de biraz bilgim dâhilinde bu konu. Önceden bu Başbakanlık Hukuk İşleri Başkanlığına gelirdi, anında cevap verilmesiyle ilgili, şimdi de Cumhurbaşkanlığına yani yeni sistemde Başbakanlık kaldırıldığı için Cumhurbaşkanlığına direkt gidiyor ki süreç hızlı olsun boyutunda.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Teknik bir iş bölümü diyebilir miyiz buna?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teknik, evet. Yani önceki sistemin hemen hemen aynısı yani orada farklı bir yaklaşım yok. Evet, teşekkür ediyorum.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Ben de bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun Yunus Emre Bey.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Tabii, bizim geçen dönem yazdığımız şerh metninde de olduğu için yani burada doğru bir bilgilendirme imkânı olursa bir soru yöneltmek istiyorum, o da şu: Anlaşmanın 3'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen bir husus var yani istihdam edilen gerçek kişilere giriş ve geçici ikamet izni konusu. Şimdi, burada metne bakıldığında ve diğer benzer anlaşmalarla karşılaştırıldığında bu giriş ve geçici ikamet izni bakımından bir başvuru ve değerlendirme süreci açıklanmıyor ya da buna bir referansta bulunulmuyor. Yani bunun anlamı nedir? Yani bir başvuru olmadan ya da bir değerlendirme olmadan bu ikamet izni nasıl mümkün olur? Bunu sormak istiyorum.

Teşekkürler.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI ULUSLARARASI HUKUK VE ANLAŞMALAR GENEL MÜDÜRÜ KAAN ESENER - Sayın Başkanım, izninizle.

Çok haklı bir endişe olabilir ama burada "ikamet izni sağlanması, giriş ve geçici ikamet izni sağlanması" denilirken mevcut kuralların ve o adımların atlanması anlamına gelmiyor. Tabii ki bunlar yapılacak ama bu daha çok bizim iş adamlarımızın Filistin'e gittiklerinde karşılaşılabilecek bürokratik zorlukları atlamak amacıyla yapılmış, konulmuş bir ibare, aynısını tabii ki biz de sağlıyoruz ama burada, hani "Siz hiçbir başvuru yapmadan, gerekli yerlere başvurmadan bu izni alabilirsiniz." demek değil bu, onlardan geçilecek tabii ki ama böyle bir yükümlülük altına girilmiş yatırımların karşılıklı korunması bakımından.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bu bağlamda mütekabiliyetler dikkate alınıyor mu?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI ULUSLARARASI HUKUK VE ANLAŞMALAR GENEL MÜDÜRÜ KAAN ESENER - Evet, her zaman.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Başka soru, görüş, öneri yok gördüğüm kadarıyla.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir...

Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1616) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük'ün özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(*)

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Medya Forumu Tüzüğü ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1654)

BAŞKAN FUAT OKTAY - Gündemin 5'inci sırasında, İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un (2/1654) esas numaralı İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Medya Forumu Tüzüğü ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Bahse konu teklif, 27'nci Yasama Döneminde görüşülmediğinden kadük kalmıştır. İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş tarafından 3/10/2023 tarihinde yenilenen teklif, 4/10/2023 tarihinde esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Yılmaz, Komisyonu bilgilendirmek üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkanım, Dışişleri Komisyonunun saygıdeğer üyeleri; 19-20 Nisan 2012 tarihlerinde Gabon'da düzenlenen İİT Enformasyon Bakanları 9. Konferansı'nda İstanbul'da İİT Medya Forumu'nun kurulması kararlaştırılmıştır. 9-11 Aralık 2013 tarihlerinde Gine'de gerçekleştirilen İİT 40. Dışişleri Bakanları Konseyi'nde İİT Medya Forumu'na "İİT ilgili kuruluşu" statüsü tanınmıştır. Forumun tüzüğü, ülkemiz adına 6 Nisan 2017 tarihinde Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından imzalanmıştır. Forumun sekretarya hizmetlerinin mülga Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü yerine İletişim Başkanlığı tarafından sağlanacağı 22 Mayıs 2019 tarihli notayla İİT Genel Sekreterliğine bildirilmiştir. Hâlihazırda tüzüğü imzalayan ülkelerin sayısı ülkemiz, Somali ve Gambiya'yla birlikte 3'tür.

Forumun amaçları arasında, İİT üyesi ülkelerin enformasyon kuruluşları arasında iş birliğini güçlendirmek, medyaya ilişkin sorunları ele almak, medya kapasitelerinin geliştirilmesine yardımcı olmak, medya yoluyla İslamofobi, ırkçılık ve Müslüman topluluk ve azınlıklara yönelik ayrımcılıkla mücadelede aktif rol üstlenmek gibi hususlar yer almaktadır.

20-21 Haziran 2025 tarihlerinde İstanbul'da ev sahipliği yapacağımız İİT 51. Dışişleri Bakanları Konseyi Toplantısı'nda tüzüğü imzalayan üye ülke sayısının artması beklenmektedir. Tüzüğün tarafımızdan onaylanarak yürürlüğe girmesi imzacı üye ülke sayısının artmasını teşvik edecektir. İİT Medya Forumu Tüzüğü 16'ncı maddesi hükmü gereği ev sahibi ülke olarak ülkemizin onay işlemlerini tamamladığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Bu mülahazalarla İİT Medya Forumu Tüzüğü ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin kabul edilmesini yüksek takdir ve tensiplerinize saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyorum.

Sorusu olan...

NAMİK TAN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun Sayın Tan.

NAMİK TAN (İstanbul) - Sayın Başkanım, soru değil de... Şimdi, on iki yıl geçmiş bunun üzerinden, on iki yıldır hiçbir şey yapılmayan bir düzenleme birdenbire gündeme gelmiş. Tabii, iyi olmuş, bunu eleştirecek değiliz de bugüne kadar neden bu gecikmiş, ne gibi bir engel çıkmış veyahut nasıl bir sorun yaşanmış, diğer ülkelerden herhangi bir şey gelmemiş mi, onlarla bir iş birliği götürülemedi mi?

Onun dışında, bugüne kadar on iki yıldır bu konuda bir meblağ harcanmış mı, bir yatırım yapılmış mı, bir şey olmuş mu? Bu konularda eğer bizi aydınlatırsanız seviniriz yani ben burada gerçekten anlamadım. On iki yıl önce ben daha emekli miydim, değil miydim, onu bilmiyorum yani gerçekten çok enteresan. Bu konuda bizi aydınlatırsanız çok sevinirim.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Vekilim, öncelikle kuruluş aşamasında imzacı taraf sayısının az olması sebebiyle süreç biraz akamete uğradı. Akabinde Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü döneminde imza yetki devriyle ilgili bir problem yaşandı, akabinde 15 Temmuz'u yaşadık, akabinde de kurumsal dönüşüm yaşadık. Dolayısıyla, mülga genel müdürlük olan Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü sürecinde başlamış olan süreç aslında iki senedir gündemimizde, şu anda da İslam İşbirliği Teşkilatı Medya Enformasyon Bakanlığı dönem başkanlığını sürdürmekteyiz, önümüzdeki dönem inşallah Azerbaycan'a devredeceğiz; şu anda, bizim başkanlığımız döneminde de biz açıkçası aktifleştirmek istiyoruz. Şu ana kadar herhangi bir harcama yapılmamıştır Sayın Vekilim.

Teşekkür ederim.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI NUH YILMAZ - Sayın Başkan, ayrıca, ek olarak da Komisyona sevk tarihi 2019, Aralık 2023'te de 2'nci defa sevk edilmiş ancak işleme alınmamış.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Sorumlusu biz değiliz yani.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Teşekkür ediyoruz yani bizim Komisyonumuza geldiğinde biz gündeme almışız, bizim Komisyonumuz gündeme almıştır.

NAMİK TAN (İstanbul) - Sayın Başkanım, Sayın Dışişleri Bakan Yardımcımız size söylüyor "Niye almadınız?" diyor.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Hayır, biz de diyoruz ki: Bu Komisyon gündeme almıştır. Ben, aslında bunu önceden de gündeme getirmiştım, bir kez daha bu vesileyle Komisyon Başkanı olarak Dışişleri Bakanlarıyla Komisyon üyelerimize ve tüm siyasi parti gruplarına ifade etmek isterim. Aslında, bizim burada görüştüğümüz anlaşmaların birçoğuna kategorik olarak baktığımızda benzer anlaşmaları görüşüyoruz. Yani işte, çifte vergilendirmenin önlenmesi -bunu bütün ülkeler boyutunda imzalayabilirsiniz- veya güvenlik iş birliği anlaşmaları ve benzeri çerçevede. Bunlarda detayda farklılıklar belki olabilir ama çok minimal farklılıklar aslında, çoğuna baktığımızda da standart anlaşmalara dönüşüyor. Bu "standart anlaşmalar" dediğimiz şey, belirli bir noktadan sonra aslında tehlike arz etmeye başlıyor. Gerek Komisyon gerekse de Genel Kurul sanki bunların zaten olması gereken, başka bir şey yoksa devam edelim, bunları da gündeme alalım gibi yaklaştığı şeylere dönüşüyor.

Şimdi, ben yürütme boyutunda da tecrübesi olan bir arkadaşınız olarak bunu ifade etmek istiyorum. Aslında, bu anlaşmaların her birinin arkasında çok ciddi emek var; her iki ülke tarafından da ilgili kurumların emekleri var, ilgili arkadaşlarımızın, bakanlıkların çok ciddi emekleri var. Meclis tarafına gelindiğinde sanki bu rutin bir şey, bugün de olsa olur, beş yıl sonra da olsa olur gibi, oradaki emeğin karşılığının verilmemesi veya anlaşılmamasıyla ilgili bir eksiklik var diye görüyorum. Ben ilk günden beri bunun ilgili çırpınıyorum aslında ve bütün gruplar nezdinde de bunu anlatmaya çalışıyorum. Bence, Komisyon üyeleri olarak bizim bunu anlatmamız gerekiyor. Burada ciddi bir emek var ve özellikle bakanlıklardan bize sevk edilenlerin bir an önce uygulamaya geçirilmesiyle alakalı, buradan geçse bile Genel Kurulda bekletilmemesi boyutu da Bakanlığa düşen bir görevden ziyade aslında bize düşen bir görev.

Burada, ben Komisyon Başkanı olarak bu konu üzerine biraz yoğun odaklanmış durumdayım ama tüm Komisyon üyelerimizin de kendi grupları nezdinde bunu dile getirmelerinde fayda görüyorum. Yani aslında bu anlaşmalar şuna da vesile oluyor -buradaki tartışmalarda veya tutanaklarda da buna şahit olursunuz- o ülkelerle olan iş birliklerini de tekrardan daha kapsamlı bir şekilde Komisyonda dış politika açısından değerlendirme fırsatı da veriyor bize veya bölgesel olarak değerlendirme fırsatı da veriyor; böyle bir avantajı da var aslında. Bence, aynı fırsatı Genel Kurulda da yakalamamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun lütfen.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Evet, ben de bu minvalde söz aldım yani teyit etme açısından...

Kıymetli Başkanım, gerçekten konuşmanızın başında zaten zikrettiniz, toplam 142 tekliften 39 bekleyen var; iyi gidiyoruz, tebrik ediyorum. Gerçekten biz de bu yükün altına girip hep beraber şu stoku bir tüketelim, en azından biz, bizim üzerimizde... Bizden sonrakiler de demesin ki "Ya, 2015'te gelmiş, hâlâ bekliyor." En azından bundan arı bir pozisyon takınalım diye, ben bu bağlamda gerçekten katkılarınız için teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Estağfurullah, ben teşekkür ediyorum, hep birlikte yapıyoruz yani.

Çok teşekkür ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Buyurun Utku Bey.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, öncelikle daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda da ifade ettiğimiz, Genel Kurulda da ifade ettiğimiz bir husus vardı. Burada da aslında böyle tam bir beklentimiz yok ama gelen kurumlardan, ilgili kurumlardan en üst düzey ya da olmuyorsa ikincil düzeyde temsilci bekliyoruz. Bugüne kadar Plan ve Bütçe Komisyonunda İletişim Başkanlığından İletişim Başkanını göremedik; onu söylemek istiyorum, Genel Kurula da gelmedi bildiğim kadarıyla. Burada da Oğuz Bey'in yetkinliğinden en ufak bir şüphem yok tabii ama İletişim Başkanlığından başkan yardımcısı seviyesinde bir temsilcinin katılmasını beklerdik açıkçası; Başkan Bey meşgulse, her zaman olduğu gibi. Önce bunu ifade etmek isterim. Sizin genel prensibiniz bu yönde olduğu için hatırlatmak istedim.

İkinci bir husus: Şimdi, önümüzde İslam dünyasında medya meselesinde İstanbul'un biz merkez olmasını istiyoruz, böyle bir tüzükle karşımızdasınız; İletişim Başkanlığı -Dışişleri Bakanlığı da aracı- olarak. Tabii ki güzel bir şey, tabii ki biz ülkemizin uluslararası örgütler bağlamında merkez olmasını her zaman önemsiyoruz, birçok artısı var ancak bu anlamda -Komisyonumuzun doğrudan sorumluluk alanında değil ama- öncelikle basın özgürlüğü alanında kendimiz dünyaya örnek olmanız lazım ki medya için merkezi buraya toplayalım yani İslam dünyasına da örnek olmalıyız, dünyaya da örnek olmalıyız. Biz gün geçmiyor ki her sabah şeyle uyanıyoruz; gazeteciyi gözaltına aldın, gazeteci ifadeye... Pardon, ifadeye hiç çağırılmıyor zaten, hep evinden baskınla alınıyor gazeteciler. Gazeteciler hep terör suçlamasıyla alınıyorlar, sonra "pardon" deniyor, adli kontrole serbest bırakılıyor, biz hepimiz adli kontrole seviniyoruz. Ben inanıyorum ki iktidardaki arkadaşlarımız da seviniyor "Ya, serbest kaldı, Allah'tan hani böyle..." Ama sevinilecek bir şey değil, adli kontrol bir kısıtlama yani üzülmeye ifade ediyorum, Özlem Gürses evinde kelepçeyle yayın yapıyor. Biz, İslam İşbirliği Teşkilatına medyada örnek olacağız. Yani biraz bu konularda tabii ki... Yani içimi döküyorum diye kabul edin bunu. Yani bu konularda biraz daha -ne diyelim- söylediğimizle yaptığımızın uyum içinde olması lazım. Mesela, İslam İşbirliği Teşkilatı Medya Forumu Tüzüğü, bunu okuyan oldu mu bilmiyorum arkadaşlarımızdan, basın özgürlüğü yok, halkın haber alma hakkı yok, ifade özgürlüğü yok şurada; bir tek şey var, oradan zorlarsanız -tabii ki hakkınız- "evrensel insan haklarına" diye bir tabir var, içine her şeyi sokabiliriz ama biz İstanbul'u medyanın merkezi yapacağız İslam toplulukları için; nerede demokrasi, nerede özgürlükler, haklar? O yüzden şunu söylemek istiyorum: İletişim Başkanlığı, geçtiğimiz günlerde İletişim Şûrası yaptınız, biz uzaktan izledik. Mesela, Parlamentomuzdan gazetecilik kökenli kaç milletvekilini davet ettiniz? İktidar partisinden katılım olmuştur ama değişik partiler de var -ben biliyorum- mesela, kaçının deneyimlerinden, "Ya, Parlamentoda sizden nasıl faydalanırsınız, biz bir şeyler yapıyoruz, Parlamentoda acaba siz bize nasıl yardımcı olursunuz?" diye sorma ihtiyacı duydunuz mu? Böyle bir oturumunuz var mıydı, hiç baktınız mı? Mesela, siz kamu diplomasından sorumlusunuz, bilmiyorum o şûrada görev aldınız mı? Sonra, bir şey söyleyeyim: Yani şu anlamda, olumlu buluyoruz ama biz önce kendi ülkemizde, kendi evimizin içini düzenlememiz lazım, gazetecileri yazdığı için, çizdiği için, paylaşım yaptığı için... Yani bakın, son yaşanan iş; Sabah gazetesinden meslektaşım bir haber yapmış, gitmiş; onu yazdı diye başka bir gazeteden üç kişiyi apar topar içeri aldılar, sonra çıktılar... Ondan önce, on dört gündür Halk TV'nin Genel Yayın Yönetmeni Suat Toktaş şeyde. Yani biz toplayalım İslam dünyasını buraya ama nasıl örnek olacağız? Yani sadece bunu kurmakla, bina yapmakla, para vermekle, bilmem neyle örnek olunmaz yani o dediğimiz iyi ilkeleri bir kendimizin uygulaması lazım; bu vesileyle hatırlatmak istedim. Basın özgürlüğü her birimize lazım; bugün biz muhalefetiz, siz iktidarsınız, yarın başkası olur ama bu özgürlüğün üzerine hep birlikte titrememiz lazım; ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü, halkın haber alma hakkı bizim için olmazsa olmazdır. Yani bu merkezi kurduğunuzda da hakikaten -yani ben temenni ederim, inşallah olsun- biz böyle güzel şeylerle örnek olalım ülkeye yoksa gazetecisini... Evinde kelepçeyle yayın yapıyor Özlem Gürses. Nasıl şey yapacağız biz?

O yüzden, baktım, tüzüğün girişinde bir "özgürlük" kavramı falan yok, "ifade özgürlüğü" vesaire bunlar yani bizim güzel dinimiz de buna karşı değildir asla, tam tersine, her zaman en temel hak ve özgürlüklerden yana olan bir dinimiz var. O yüzden, bence bu noktada biraz da bu... Yani belki de şey olsun, kuruluşuna vesile oluyoruz madem yani ana işlevlerinden biri de yani sadece İslam dünyasında değil ama genel anlamda, küresel olarak da basın özgürlüğünün desteklenmesi, teşvik edilmesi olmalıdır. Yani bugünkü koşullar Türkiye'de geçici olacaktır. Türkiye -ben inanıyorum ki- yine demokrasinin, ifade özgürlüğünün, hakların vesaire en iyi şekilde kullanılacağı bir ülke olarak parlamaya devam edecektir ileride diye düşünüyorum. Buna uygun inşallah kurulur ve yapılır. İletişim Başkanı Sayın Başkana da selamlarımızı iletin; Parlamento da, Parlamento... Madem kanunları getiriyorsunuz geçsin diye, bir gelip biraz anlatmak lazım, dinlemek lazım, sadece tek taraflı değildir. Bu kanunları biz keyfimizden geçirmiyoruz, ihtiyaç diye önümüze getiriyorsunuz; o zaman Başkan da gelecek, bütçesini alırken de gelecek, kanununu geçirirken de gelecek, bir selam verecek, selam alacak yani kurumsal ilişkiler böyledir, biz burada bakanları ağır ediyoruz. İnanıyorum ki, bu dilekler de olumlu bir şeye dönüşür.

Hiçbirini şahsınıza almayın zaten, kurumsal.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Canbey'e söz veriyoruz.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Öncelikle şunu ifade edeyim: İletişim Şûrasına katılan bir gazeteci kökenli milletvekiliyim ben. "Kimler katıldı?" diye sormuştunuz ya sayın vekilimiz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Basın kartınız var mı?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ben, sürekli basın kartı sahibiyim.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) - Bu tarafta oturanlardan.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ama cümlemi bitirmedim daha, muhalefet sesimizi kısma çalışıyor yani. Böyle yapmayalım.

Şimdi, şunu ifade etmek isterim: Tabii, ben, Utku Bey'e şu konuda katılıyorum...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bir daha söyle, duysunlar, bir daha söyle.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Gazeteci kökenli milletvekillerinin bu tip toplantılara davet edilmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Bu defa biz davet edildik, bir sonrakinde başka, diğer arkadaşlarımız davet edilir. Herkesin bir uzmanlık alanı var, çalıştığı alanlar var. Bununla alakalı bir zenginlik oluşur, bir çeşitlilik oluşur. Zaten gazetecilik bunu gerektiren bir iş yani ifade

özgürlüğü anlamında, basın özgürlüğü anlamında, halkı bilgilendirme, kamuoyunu bilgilendirme anlamında çok önemli bir görevi icra ediyor gazeteciler.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Ama "Bayan Şiringa'ya da tokat atıldılar, şiddet uyguladılar." diye de bir haber olmaz, bir gazetecilik de olmaz yani.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Tabii.

Şimdi, elbette meslekte bu tip problemler var, sorunlar var ama şunu söylemek isterim: İfade özgürlüğü bizim ülkemizde önemli, basın özgürlüğü önemli ama ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü var diye de -az önce Sayın Vekilimin de söylediği gibi- her şeyin yazılabileceği, çizilebileceği, kişisel haklara zarar verilebileceği, insanların hak ve hukukuna girebileceği anlamına gelmez. Yine, yanlış bilginin, yalan bilginin alenen yayınlanabileceği anlamına gelmez. Sonuçta, Türkiye bir hukuk devleti ve hukuk devletinde de yargı var. Yargının aldığı kararlara da herkesin saygı duyması gerekir.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Bağımsız...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Bağımsız yargı, evet, bağımsız yargı var Türkiye'de ve bağımsız yargının aldığı kararlara da herkesin saygı duyması gerekir. Şimdi, burada, bu arkadaşlarımızın, az önce Utku Beyin bahsettiği arkadaşların, gazeteci arkadaşların hangi nedenlerden dolayı suçlandığı ve yargılama sonucunda nasıl bir karar verileceği yargının konusu yani biz şimdiden, yargılama süreci devam ederken bunlarla alakalı hüküm verme durumunda değiliz; bunu da özellikle söylemek lazım.

Şimdi, burada bir başka problemimiz daha var; o da, Türkiye'nin özellikle ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü alanında sanki çok kötü bir sınav veriyormuş gibi bir algı oluşturulmaya çalışılıyor sürekli; bu da doğru değildir çünkü biz gerçekten yasal olarak, basın özgürlüğünün güçlendirilmesi, gazetecilerin güçlendirilmesi, gazetecilerin özlük haklarının güçlendirilmesi anlamında çok ciddi çalışmalar yaptık. Yine, vatandaşların hak ve hukukunu korumak anlamında dezenformasyon yasası çıkarıldı. Bilginin alenen yayılması konusunda eğer böyle bir suç işlenirse bunun sonucunun ne olacağıyla alakalı herkes her şeyi biliyor. Şimdi, böyle bir durum varken bunlara herkesin dikkat etmesi gerekiyor. Gazetecilik her şeyi yazmak değildir, her aklına geleni yazmak değildir, istediğini istediği gibi suçlayabilecek bir konumda değildir gazetecilik mesleğinde çünkü bir kamu görevidir, bir sorumluluk gerektirir. Bu noktada, dikkat edildiği zaman, hareket edildiği zaman ben ülkemizde de gazetecilik noktasında çok daha ileriye doğru gitmeye devam edeceğimizi düşünüyorum. Türkiye, şöyle dünyadan baktığımız zaman, hem ifade özgürlüğüne hem de basın özgürlüğüne sahip ülkelerden bir tanesidir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Mesela kaçınıcıyız ifade özgürlüğünde?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Onların hepsi göreceli, onların hepsi göreceli. Yani şimdi...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - İsrail çok iyi sırada orada biliyor musunuz?

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - İsrail'i görmedim, bilmiyorum.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Çok göreceli şeyler onlar.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Kredi notları da göreceli, listelemeler de göreceli, ekonomik rakamlar da göreceli yani servet artışı...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - İyi olduğunda bizden rakamlar...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yani, muhalefetin bir eleştiri dilinin olması gayet normal, biz bunu normal karşılıyoruz Oğuz Bey ama ben...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Eleştiri olması gerekiyor.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Tabii, tabii. Ama ben şunu söylüyorum: Arkadaşlar, gerçekten bu uluslararası istatistiklerin çoğu çok göreceli şeyler. Bu istatistiği kim yapıyor, hangi kurum yapıyor, hangi amaçla yapıyor? Neden yani Türkiye'yi Afrika'nın bir ülkesiyle kıyaslıyorlar? Sürekli bunu muhalefet yapıyor. Neden biz Afrika ülkeleriyle kıyaslanıyoruz, neden Avrupa ülkeleriyle kıyaslanmıyoruz? O ülkelerle de kıyaslama potansiyeli var Türkiye'nin. Bilinçli bir şekilde bir çarpıtma, Türkiye'nin algı pozisyonunu bozma noktasında bazı çalışmalar var; bunun doğru olmadığını düşünüyorum ben. Bu noktada da herkesin bence dikkat etmesi gerekir.

İsrail meselesi önemli. İsrail'de, yanlış hatırlamıyorsam, 146 gazeteci öldürüldü yani.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Ama yok bunlar işte.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Anladım. Bizim niye gündemimizde İsrail var, bana ne İsrail'den?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Hayır, hayır...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Ama listeden bahsetmişler...

MAHMUT RIDVAN NAZIRLI (Elâzığ) - İstatistiklerde diyor İsrail'i koymuyor...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Yani arkadaşlar...

Çok özür diliyorum, tabii, sözünüzü kesmiş oluyorum.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yani konuşurmuyorsunuz, konuşurmuyorsunuz bizi yani.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Böyle kötü, baskıcı bir...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Sayın Canbey sözünü bir bitirsin, sonrasında...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Zaten bitti benim sözüm de şunu söyleyeyim son olarak: Şimdi, Sayın Vekilim, elbette gerçekler üzerinden konuyu değerlendirebilirsek uluslararası ilişkiler boyutuyla da değerlendirilebilir basın özgürlüğü meselesi ki gerçekten uluslararası alanın önemli konularından bir tanesidir.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Mustafa Bey, bu konuda uzmanız; öncelikle basın özgürlüğünden bahsederken bu özgürlüğü gerçekten iliklerine kadar hissedip, kendini özgür hissedip yazdığı, yaptığı haberin özgür olduğuna kanaat getiren bir insanın öncelikle ekonomik özgürlüğü olması gerekmez mi? Yoksa ekonomik olarak bir kuruma, bir STK'ye ya da bir yerel yönetime bağlı olmak ne kadar onun özgür faaliyetini...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ya, tabii, konuyu derinleştirmeye başladın Kamil ağabey, gerçekten Komisyonun konusu biraz farklı.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Kamil Hoca madem ekonomiden bahsetti, çok da iyi bir yere değindi...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Tabii, çok zengin gazeteciler var yani yalılar...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Ben de gazetecilikten geliyorum; şöyle bir şey olsun: Doğru, bence sadece belli bir şey değil, bence tüm basın kuruluşları kimden ne kadar ilan aldığını bir ortaya koysun, herkes.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - İlan değil, maaş; nereden alınıyor?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Yani reklam, ilan, kim hangi bankadan, nereden alıyor, herkes ortaya koysun; öyle, o zaman tartışalım.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Maaşına bakalım önce. Kim veriyor parayı?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Herkes kaynağını açıklasın o zaman.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Şimdi, Utku Vekilim, bu konu çok farklı yerlere gider. Gazetecilerin gelir kaynağı ve şeyi gerçekten...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Ortağınız... Muhalefet de değil...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yok, mesele sadece ilan meselesi değil, onu demek istiyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Hangi belediye başkanı kime ne veriyor; onu görelim.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Hayır, Dışişleri Komisyonu bazında baktığımızda, aslında biz geri kendi gündemimize gelelim.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Dışişleri Komisyonu bazında baktığımızda ilgilendirebilecek tek konu -dışarıdan denildiğinde- etki ajanlığı boyutu olabilir. Bu çerçevede, bu Komisyonda tartışılabilir. Bunun dışındakiler, zannediyorum, bu Komisyonun görev alanının dışında olabilir.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Sayın Canbey niyetini farklı bir şekilde ortaya koyduğu için doğal olarak içeriden de bir şeyler söylemek...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Estağfurullah.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Belki o kısım ayrıca bir tartışılmalı bir gün burada, o boyutta da.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Ona hiçbir itirazım yok.

NAMIK TAN (İstanbul) - Sayın Canbey çok iyi başladı da sonradan konuyu başka yerlere çekti, onu anlamadım.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ben çekmedim, hayır. Sorularla beni buraya çektiler.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Siyaseten okuması şu: Önce hoşumuza giden şeyler söyledi ama sonradan biraz...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ya, şimdi, arkadaşlar, siyaset bir bakış açısıdır. Bizim kendimize göre bakış açımız var, muhalefetin kendisine göre bir bakış açısı var yani buna herkesin saygı duyması lazım. Ben ulusal basında on beş yıl gazetecilik yapmış, Basın İlan Kurumunda Genel Müdür Yardımcılığı yapmış, basın alanında çalışmış, iletişimde gerçekten bu alanı dibine kadar çalışan insanlardan birisiyim. O yüzden, basın özgürlüğünün ne demek, ifade özgürlüğünün ne demek olduğunu biliyoruz yani kimin ne yaptığını da görüyoruz. Sadece muhalif gazeteciler... Diyebilir miyiz, bilmiyorum; Utku Bey, diyebiliriz değil mi, "muhallif gazeteciler" kavramı da doğru bir kavram yani.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Doğru bir kavram değil.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ya, ama böyle var yani.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - "Muhallif gazeteci" kavramı doğru değil.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Var ama, her şeye muhalefet eden gazeteciler var, her şeye.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Hayır, gazeteciliğin doğasında bir eleştirelilik vardır ama muhalif gazeteci şeyi doğru değil yani kime göre, neye göre? Ben de gazeteciyim, bazen iktidarın şeylerine doğru diyorum, bazen eğri diyorum.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yani bu, tartışmalı bir konu.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Yani "muhallif gazeteci" kavramı doğru değil.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet, bu, tartışmalı bir konu.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Yani "O istatistikler gibi." diyor.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Bu, tartışmalı bir konu -son cümlem, bitiriyorum konuyu çünkü bu konu bitmez devam edersek- ama şunu söyleyeyim: Gerçekten, şimdi, dünyada istatistikler yapılırken bazı ülkeleri mahkûm etme, uluslararası alanda sıkıştırma, bazı ülkeleri etkileyip baskılama anlamında bunun kullanılmaması gerekir. Bu kullanıldığı zaman ister istemez itiraz sesleri yükselir; bizim yaptığımız da budur. Yoksa biz hiçbir gazetecinin mağdur olmasını, hiçbir gazetecinin zor durumda kalmasını kesinlikle arzu etmeyiz. Bunun özellikle bilinmesini istiyorum.

Mesela, Filistin meselesini bir daha söyleyeceğim, istatistik meselesiyle bağdaştırarak söylüyorum: 146 gazetecinin öldürüldüğü bir dünyada birilerinin bunu söylemesi lazım, birilerinin bunu konuşması lazım. Bunun da istatistiklere yansması lazım ama yansmıyor, doğru dürüst konuşulmuyor. Bu gazeteciler, görevini yaparken hepsi öldürüldü. Meslek açısından bunu da söylemiş olayım yani.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - "Suimisal misal değildir." derler ya, genel kabul görmüş bir kuraldır.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Evet.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Dolayısıyla biz Türkiye'deyiz, Türkiye Cumhuriyeti'nin vatandaşlarının vermiş olduğu oylarla seçilmiş dolayısıyla Türkiye'yi konuşuyoruz. Türkiye'yi konuştuğumuz bir yerde araya İsrail...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Hayır, Oğuz Kaan Bey işine geldiği gibi değerlendiriyor o kısmı.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - İşine gelince Türkiye, işine gelince Batı'yı örnek veriyorsun.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Gerektiğinde Türkiye, gerektiğinde uluslararası boyut...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Araya İsrail'i sıkıştırmanın bir anlamı yok.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - İstatistik kaynaklarının ne kadar...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - İsrail vatandaşının olmadığı bir yerde İsrail'in...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, bence...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Son cümlemi söyleyeyim Başkanım. Son cümlem var Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bu, belki de apayrı bir şekilde, Dışişleri Komisyonunu ilgilendiren bir boyutta başka bir zaman gündeme alınabilir eğer arzu ederseniz ama bugün bence bir sonraki gündem maddesine geçme anlamında konuyu daha fazla dağıtmadan toparlarsak memnun olurum.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım, teşekkür ediyorum.

Biraz uzattım, farkındayım ama muhalefet sesimi de kısımaya çalıştı; biraz da ondan kaynaklandı. (Gülüşmeler)

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) - Bak, yarın, haber olursun, manşet olursun "Muhalefet sesimi kesmeye çalıştı." diye.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Öyle ama yapacak bir şey yok.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Dışişleri Komisyonu özgür bir ortam, kimsenin kimsenin sesini kestiği yok.

Buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - İletişim Başkanlığının Şûrası çok güzeldi, gerçekten çok ciddi bir katılım vardı, başarılı bir şûraydı bana göre. Bu tip çalışmaların gazetecilik anlamında, iletişim dünyası anlamında da önümüzdeki dönemde önemli olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ben teşekkür ediyorum.

Utku Bey, eğer şey değilse, cevap hakkı doğmayacak bir şekilde gidersek.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Çok kısa Sayın Başkanım, çok kısa bir şey söyleyeceğim. Yok, cevap hakkından değil.

Şöyle: Ben aslında yaklaşımı... Bizler iktidar olsun muhalefet olsun yani mesela, örnek veriyorum, az önce Mustafa Bey dedi ya, yahu işte siz diyorsunuz hani ya da böyle deniliyor işte: "Haber" diyorsunuz ama içeriğine baktığımızda diyoruz ya: Şimdi, mesela, bazı örneklere baktığınızda yani biz açıkçası sadece biz değil, ben inanıyorum ki iktidar tarafında oturan arkadaşlarımızın da yani mesela son örnek: BirGün Gazetesi, Sabah'ta çıkan bir haberi almış, haber yapmış; birisi bundan rahatsız olmuş olabilir. Soruşturma da açılır, hiçbirimiz ari değiliz, tamam, eleştiririz ama apar topar gözaltına alınacak, saatlerce özgürlüğünden mahrum bırakılacak bir şey mi? Bakın, ya da işte az önce yine başka örnekler yani hep çoğaltılabilir. Ben şunu demek istiyorum: Yani sizlerin de yargının bu tutumu noktasında yani "Ya, nasıl olsa bize değil." Tam tersine "Ya, böyle saçmalık olur mu?" İçinizden düşünüyorsanız bunu bize söylemek zorunda değilsiniz ama etkili olduğunuz şehirlerde söylemeniz lazım yani Özlem Hanım hâlâ elinde yani evinde kelepçeyle, elektronik kelepçeyle; siz bunu doğru buluyor musunuz? Allah'ınızı severseniz yani elektronik kelepçeyle yayın yapıyor milyonlara, evinden çıkamıyor.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) - Kelepçe göreceli bir kavram.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Yani ama çıkamıyor. Yani şunu demek istiyorum: Yani yargının bu bazen şey uygulamalarını sizlerin de... Mesela, biz kanun geçiriyoruz; Mustafa Bey biliyor, Sayın Başkanım siz biliyorsunuz, icra makamındaydınız o dönem. Her pakette buradayız, Adalet Bakanı gelir ya da Bakan Yardımcısı "Bu paketle söz veriyoruz, hiç kimse düşündüğü, düşündüğünü ifade ettiği için tutuklanmayacak, özgürlüğünden alıkonulmayacak." 9 tane paket çıktı böyle ama her paketten sonra biz içeriye giren bir gazeteciyi ya da... Sadece gazeteci de değil, geçenlerde vardı yine, bakın, 79 yaşında bir kadın mikrofona bir şey söyledi diye dokuz gün tutuklu kaldı. "Benimser misiniz?" diyorsanız benimsemem söylediklerini. Tamam mı, anlatabiliyor muyum? Ama yani hepimizin bu noktalarda yargının kraldan çok kralcı bu tavrına da... Yani tamam, "bağımsız, tarafsız" diyoruz ama bir baktığınızda hiç öyle bağımsız, tarafsız hareket etmiyor. Onun hareket etmesini hep birlikte sağlamamız lazım; onu söylemek istiyorum. Mesela, dezenformasyon yasasını çıkardık. Ben hatırlıyorum, MHP'li Sayın Feti Bey'di sanırım, "Gazeteciler etkilenmeyecek." dedi, güvenceler verdi. Rakamlar önümüzde işte, bir yıl içinde yaklaşık 50 gazeteci hakkında soruşturma açıldı, tutuklanan oldu, şey oldu. Rakamları da geçen Adalet Bakanlığı açıkladı. Kaç bin tane? Yani ya 4 bin, yanlışım varsa düzeltiriz tutanaklarda, 9 bin tane bir yıl içinde soruşturma, kovuşturma başlatılmış sadece o yasadın. Biz "Bu, ifade özgürlüğü kısıtlar." dedik.

Her neyse, burada bitiriyorum. Az önce yanıt verdi galiba şey ama...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Utku Bey, bir soru sorabilir miyim? Gazeteciler kanuni düzenlemelerden ya da yükümlülüklerden ari midir sence?

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) - Onu söyledi zaten, "Değil." dedi.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Değiliz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - E, tamam, yaptıkları şey gayet illegal. Şimdi, Allah aşkına, özel hayata girme, ulusal birtakım hassasiyeti olan meseleleri ifşa etme, olmayan şeyi olmuş gösterme bir fikir özgürlüğüyle nasıl bağdaşır onu anlayamıyorum. "Özlem Gürses" dedin. Şimdi, onunla ilgili, gerçekten, bize karikatürize ettiğimiz bir haberi gerçekçiyim gibi ballandıra ballandıra medyada paylaşmış ve çok korkunç bir şekilde, boşa düşmeyesin diye hâkim önünde söylemiyorsun bunu...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Hayır, ya, anlattı kendisini, hâkim önünde savundu kendisini.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - ...ama evdeki kelepçeli şeyini, efendim, onu bir trajedi gibi anlatıyorsun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Kamil Bey, hâkim önünde savundu. İzah etti, "Dil sürçmesi." dedi, anlattı. Bunları anlatmışken...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Onun için zaten cezai müeyyide biraz hafifletildi. Yoksa beni rencide edecek...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - E, ne yapacaksınız? Ömür boyu hapis cezası mı vereceksiniz?

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bak kardeşim, The Sun gazetesi... Bakın, medya dersleri anlattım, bu kadar tevazu da göstermeyeceğim yani kusura bakmayın. Mesela British medya kanunlarında üç şey vardır, dokunulmazdır o, hiçbir özgürlük tanımaz. Bir, dinî değerler üzerinden mesela bir yanlış, bir dezenformasyona girmesi, iki, millî çıkarları, hassasiyeti içeren birtakım konular, bir de "privacy" yani özel hayat. Tuttular, ne yaptılar? Dodi El Fayed ile Diana'nın hayatını ifşa ettiler, gazete ondan sonra ayakta tutunamadı; o kadar büyük bir cezai müeyyide uygulandı ki milyonlarca, milyarlarca para ödemek zorunda kaldı. Niye? Takip etti. "Benim iznim yok, beni takip edemezsin." diyor ve "O kazanın sebebi de sizsiniz." denildi.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Tamam, maddi tazminat davası için yani niye insanları cezaevine atıyorsunuz, zindana atıyorsunuz?

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Hah, "cezasızlık" deme de yani.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Niye zindana atıyorsunuz?

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bir özgürlük alanı sağlamıyor ona.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sonra beraat ediyorlar.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Bunu eleştiri olarak da sınıflandırmayın lütfen, eleştiri değil bu.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Bakın, bugün gördünüz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Benim müsaade etmediğim bir haberi... Benimle diyalog kuruyorsun gazeteci olarak, ben diyorum ki bak, bunlar yayınlanmasın. "Tabii, yayınlanmasın." diyorsun, el altından da kayda alıp ertesi gün de servis ediyorsun. Bunu basın özgürlüğüyle, demokrasiyle, insan hakkıyla dünyanın hiçbir yerinde izah edemezsiniz, kusura bakmayın.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Ya, Kamil Hocam, bunları söylüyorsunuz ama yapılan kararlar, çıkan kararlar, bakın, bugün...

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Cezanın ağırlığını, hafifliğini tartışmıyorum, o benim konum değil.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Hayır, bakın ama şöyle, şimdi, insanı özgürlüğünden mahrum bıraktığınızda onun şeyi yok. Gezi davasında bugün karar çıktı, hepimiz gördünüz, 3 kişi beraat etti.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, arkadaşlar, genel şey anlaşılıştır.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - O beraat eden kişiler yıllarca hapiste yattılar. Aynısı gazeteciler için de geçerli.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, her bir arkadaşımız görüşünü yeteri kadar ifade etti diye düşünüyorum.

Buyurun, arkadaşlar, sizin söylemek istediğiniz şey varsa.

Söz sizde.

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Çok kısa Sayın Başkanım.

Sayın vekilimizin tüzüğe dair eleştirisine cevaben... Tüzüğün 14'üncü maddesinde "hedefler" kısmında yedinci bendinde "İnsan onuru ve insan haklarına saygı göstererek bilme hakkı, bilgiye erişme hakkı ve ifade özgürlüğü hedeflerine ulaşmak amacıyla medyayı güçlendirmek." yazmaktadır, dolayısıyla ifade özgürlüğüne dair bir atfımız var sayın vekilim.

Teşekkür ederim. Sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bu, özellikle buraya gelen arkadaşlarla ilgili, kurum temsilcileri üst düzey olmak zorunda şeklinde bizim bir ilkemiz var. Niye İletişim Başkanlığından daire başkanlığı seviyesinde gelindi?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Sayın Başkanım, bizde genel müdürlük mekanizması bulunmamaktadır.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Başkanlık mekanizması var. Başkan yardımcınız yok mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Sayın Başkanımız Sayın Cumhurbaşkanımıza eşlik ediyorlar.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Başkan yardımcınız yok mu?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Sayın Başkan yardımcımız da toplantıdaydı diye biliyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ne demek toplantıda? Burası ne? Burası toplantı değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Yani bize daire başkanlığı...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ne demek istiyorsunuz siz, burası toplantı değil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Yo, estağfurullah, özür dilerim Sayın Başkanım. Yani biz düzey sorduğumuzda...

BAŞKAN FUAT OKTAY - Sen İletişim Başkanlığısın, sen Komisyonla, Meclisle iletişimini sağlayamıyorsan nasıl sağlayacaksın geri iletişimini?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Sayın Başkanım, genel müdürlük ya da daire başkanlığı düzeyinde diye biz telefonla konuşmuştuk cuma günü.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Arkadaşlar, bu son derece net. Her toplantıda bunu çok net şekilde ifade ediyoruz. "Toplantıda, onun için buraya gelemedi." ne demek?

CUMHURBAŞKANLIĞI İLETİŞİM BAŞKANLIĞI KAMU DİPLOMASİSİ DAİRESİ BAŞKANI OĞUZ GÜNER - Yani ben hemen bilgi vereyim Sayın Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

İSLAM İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (İİT) MEDYA FORUMU TÜZÜĞÜ İLE NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1- (1) 6 Nisan 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan "İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Medya Forumu Tüzüğü" ile notaların onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Madde 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.
Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
3'üncü maddeyi okutuyorum.

Madde 3- (1) Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1654) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, gündemimizin 6'ncı maddesine geçiyorum.

IV.- KARARLAR (Devam)

2.- Dışişleri Bakan Yardımcısı Nuh Yılmaz'ın Komisyonu bilgilendirmesinin TBMM İçtüzüğü'nün 32'nci maddesi uyarınca kapalı oturumda yapılmasına ilişkin karar

BAŞKAN FUAT OKTAY - 6'ncı maddeye geçmeden önce de bu Suriye ve Filistin'deki gelişmelerle ilgili detaylı bir bilgilendirme ve karşılıklı aslında görüş alışverişinde bulunmayı arzu ettik. Geçen defaki toplantımız son derece verimli geçmişti. Orada, yine Bakan Yardımcımızın bize bir teklifi olmuştu daha rahat tartışabilme adına, daha rahat konuşabilme adına gizli bir oturumda olursa diye. O zaman da değerlendirmiştik kendi aramızda uygun diye ve çok da faydalı olmuştu. Samimi bir ortamda geçmişti. Her türlü soru son derece rahat sorulabildi ve her türlü cevaplar da rahatlıkla verildi. Dolayısıyla bugün de yine benzer bir teklifleri, önerileri var. Ben yine bir mahzur görmüyorum. Aynı samimiyet ortamında daha detaylı yani böyle her türlü konuyu karşılıklı görüşebileceğimiz, tartışabileceğimiz, her türlü soruyu ve hatta tek taraflı da değil, karşılıklı görüş alışverişinde de bizim de alternatif önerilerimiz, çözüm önerilerimiz varsa, sadece sorunlar boyutu da değil, onları da rahatlıkla konuşabileceğimiz çerçevede bir önerge var. Bunun ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

Dışişleri Bakan Yardımcısı Sayın Nuh Yılmaz'ın Filistin ve Suriye'de yaşanan gelişmeler konusunda Komisyonumuzu daha sağlıklı ve güvenli bir şekilde bilgilendirebilmesi için TBMM İçtüzüğü'nün 32'nci maddesi uyarınca kapalı oturuma geçilmesini arz ve teklif ederiz. 11/2/2025

Kamil Aydın
Erzurum
Ceyda Bölünmez Çankırı
İzmir
Asuman Erdoğan
Ankara

Derya Bakbak
Gaziantep
Seda Gören Bölük
İstanbul
Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Mustafa Canbey
Balıkesir
Mahmut Rıdvan Nazırlı
Elâzığ
Talih Özcan
Düzce

Gerekçe:

Önergeyle, görüşülen konunun hassasiyeti nedeniyle ortaya çıkan durum karşısında görüşmelerin daha güvenli bir ortamda, sınırlı sayıda kişinin katılımıyla sağlamak ve müzakereleri belli bir düzen içinde sonuçlandırmak amaçlanmaktadır.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, şimdi, ilgili olmayan arkadaşları dışarıya davet ediyoruz, tutanak tutulmayacaktır, evet, ses kaydı almıyoruz.

Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.28

(Kapalı oturuma geçildi)

VI.- KAPALI OTURUMLAR

A) Kapalı Oturumlar

1.- İkinci Oturum kapalı

İKİNCİ OTURUM
(Kapalıdır)

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.32

BAŞKAN: Fuat OKTAY (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa CANBEY (Balıkesir)

SÖZCÜ: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

KÂTİP: Derya BAKBAK (Gaziantep)

----- 0 -----

IV.- KARARLAR (Devam)

3.- Kapalı oturum kararının kaldırılmasına ve açık toplantı düzenine geçilmesine ilişkin karar

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kapalı oturumumuzu açık oturuma dönüştürme adına bir önergemiz var.

Önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

Dışişleri Bakan Yardımcısı Nuh Yılmaz'ın Filistin ve Suriye'de yaşanan gelişmeler hakkında Komisyonumuzu daha sağlıklı ve güvenli bir şekilde bilgilendirebilmesi için TBMM İhtüzüğü'nün 32'nci maddesi uyarınca alınan kapalı oturum kararının kaldırılmasını ve açık toplantı düzenine geçilmesini arz ve teklif ederiz.11/2/2025

Kamil Aydın
Erzurum

Ceyda Bölünmez Çankırı
İzmir

Asuman Erdoğan
Ankara

Mustafa Canbey
Balıkesir

Seda Gören Bölük
İstanbul

Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Derya Bakbak
Gaziantep

Mahmut Rıdvan Nazırlı
Elâzığ

Talip Özcan
Düzce

BAŞKAN FUAT OKTAY - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, Dışişleri Bakan Yardımcısı Nuh Yılmaz'a, büyükelçilere, tüm kurum temsilcilerine ve Komisyon üyelerine katkılarından dolayı teşekkür ettiğine ve kabul edilen kanun tekliflerine ilişkin muhalefet şerhlerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN FUAT OKTAY - Ben biraz önceki teşekkürümün tutanaklara geçmesi anlamında bir kez daha ifade etmek istiyorum. Son derece değerli katkılarından dolayı, çok detay brifinglerinden dolayı ben Dışişleri Bakan Yardımcımıza, değerli büyükelçilerimize ve tüm kurum temsilcilerimize ve değerli katkılarından dolayı, görüşlerinden dolayı, açık yüreklilikle her konuyu belirli bir seviyenin üzerinde, seviyeli bir şekilde tartıştıklarından dolayı tüm Komisyon üyelerimize de ben yürekten teşekkür ediyorum. Son derece faydalı bir oturum oldu. İnşallah bir sonraki toplantılarda da yine benzer oturumlara devam edeceğiz.

Gündemimizde yer alan tekliflere ilişkin görüşmeler tamamlanmıştır.

Komisyonumuzda bugün kabul edilen kanun tekliflerine muhalefet şerhi vermek isteyen üyelerimizin şerhlerini en geç 13 Şubat 2025 Perşembe günü saat 15.00'e kadar Başkanlığımıza göndermelerini rica ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, değerli Komisyon üyelerimiz gündemimizde görüşülecek başka bir konu bulunmamaktadır. Eğer sizler tarafından da gündeme getirilecek ilave bir husus yoksa -ki yok diye biliyorum- Dışişleri Komisyonunun 28'inci Yasama Dönemi 14'üncü Toplantısını kapatıyorum; her birinize yürekten teşekkür ediyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 19.35